

บทคัดย่อ

ปัญหาการทำแท้งเป็นปัญหาที่มีมานานในเกือบทุกสังคม มีความพยายามแก้ไขกฎหมายอาญาเพื่อยกเว้นโทษในความผิดฐานทำแท้ง ขยายข้อยกเว้น รวมทั้งมีความพยายามออกกฎหมายอนุญาตให้มีการทำแท้งได้ แม้จะกล่าวว่า มิใช่การอนุญาตให้ทำแท้งเสรี แต่เป็นการทำแท้งในกรณีที่มีเหตุจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เหตุผลประการหนึ่งที่น่ามากล่าวอ้างให้ทำแท้งได้คือ ทารกในครรภ์ยังไม่เป็นมนุษย์ หรือยังไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย แต่ในแง่มุมมองหรือบริบทของศีลธรรมตามคำสอนของศาสนาคริสต์ เห็นว่า การทำแท้งทุกกรณีเป็นความผิดบาป ไม่ว่าการกระทำนั้นจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้กระทำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก็ไม่อาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ได้กระทำบาปได้ เพราะการมีสภาพบุคคลตามกฎหมายหรือไม่ เป็นเพียงการกำหนดขอบเขตของการเริ่มต้นมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของบุคคล และการเริ่มต้นสภาพบุคคลยังแตกต่างกันไปตามกฎหมายของแต่ละประเทศ จึงมิใช่เครื่องบ่งชี้ว่าทารกนั้นเป็นมนุษย์หรือเป็นเพียงสิ่งมีชีวิต นอกจากนี้มนุษย์มิได้มีแต่เพียงร่างกาย แต่ยังมีวิญญาณซึ่งไม่ได้มาจากบิดาหรือมารดา หญิงผู้เป็นมารดาจึงไม่อาจอ้างสิทธิส่วนบุคคลใดๆ ถ่วงละเมิดสิทธิของวิญญาณนั้นที่จะเกิดมาเพื่อสร้างคุณงามความดี ประกอบบุญกุศล โดยการฆ่าทารกในครรภ์ได้

ABSTRACT

The problem of abortion has existed for a very long time in most societies. There is nowadays an ongoing attempt to revise the Criminal Code to add an exception, so that ‘the most necessary’ cases are exempted from this law. It is not a free abortion but a provision to allow abortion with cause. One of the reasons advanced to justify this softening of the law is that the fetus in the womb has not yet become ‘human’ nor does it have legally the ‘status of a complete human’. However, according to the teaching of the Christian morality, all abortions are sinful acts, regardless of whether the act is legal or not. All willing participants in the abortion process are guilty of the sinful act, even if governmental law permits it. The ‘status’ of a person may in governmental law be defined as the beginning of civil rights and duties, and applied only to those who are, in fact, ‘born’, but this does not at all address the issue of whether the unborn child is ‘human’ or not. Furthermore, a ‘human’ is more than a physical body: every human is a ‘soul’/spiritual person whose qualities do not exclusively derive from the human’s parents. A mother cannot use her own personal rights as an excuse to violate the natural right to life of her child by killing the fetus: each human has the right to be born and gain graces/merit.

สภาพบุคคลตามกฎหมายกับการทำ แท้งตามคำสอนของศาสนาคริสต์

กมลณัฐ น้อยไกรไพโร*

เมื่อวันที่ 16 พ.ย. 2553 เวลา 13.30 น. พ.ต.ท.ชูศักดิ์ คำทราญ พนักงานสอบสวน (สบ2) สน.วัดพระยาไกร รับแจ้งว่า พบศพเด็กทารกจำนวน 2,000 ศพ ภายในวัดไผ่เงินโชตนาราม ซอยตรอกจันทน์แยก 20 แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กทม.¹ สาเหตุสืบเนื่องจากการแก้ปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของหญิงผู้เป็นมารดาด้วยการทำแท้ง ซึ่งเป็นที่สลดใจและสร้างความสะเทือนใจอย่างยิ่งแก่สังคม ทำให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนหลายแห่งตื่นตัวอีกครั้งหนึ่งในการคิดทบทวนแสวงหาแนวทางป้องกันและแก้ไข

ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการทำแท้งตามมานี้ เป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนานในทุกมุมโลก มิใช่ปัญหาที่เพิ่งเกิดหรือเป็นปัญหาซึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทยเท่านั้น ตลอดปี 2548 พบว่ามีทารกถูกทิ้ง 700-800 คน หรือเฉลี่ยวันละ 2 คน² และศูนย์สร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นของโรงพยาบาลรามาธิบดี ประเมินการว่าจะมีวัยรุ่นทำแท้งถึงปีละ 3 แสนคน หรือวันละราว 1,000 คน³

จากปัญหาดังกล่าว มีหลายฝ่ายพยายามเสนอวิธีแก้ปัญหาแตกต่างกันไป บางฝ่ายพยายามคิดค้นหาทางป้องกันมิให้เกิดการทำแท้ง และแสวงหาทางออกอื่นให้แก่หญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึง

*นบ., นบท., นม. อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

¹Paidoo, ข่าวพบศพเด็กทารก 2000 ศพ, at <http://paidoo.net/article/3733843.html>, (last visited 8 February 2011).

²จากข้อมูลของโครงการติดตามสถานการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) อ้างถึงใน”สิทธิผู้หญิงท้อง สุขภาพจิตอย่าแย่ “ทำแท้งถูก กม.” ได้,” ผู้จัดการ (12 กุมภาพันธ์ 2549): at <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9490000019446>, (last visited 8 February 2011).

³unchaleeninnon, at <http://unchaleeninnon.igetweb.com/index.php?mo=3&art=544091>, (last visited 8 February 2011).

ประสงค์ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคำทำแท้ง แต่บางฝ่ายพยายามแสวงหาแนวทางเพื่อให้หญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สามารถทำแท้งได้อย่างปลอดภัย เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้แก่หญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นั้น และเสนอให้แก้ไขปัญหานี้ด้วยการออกกฎหมายอนุญาตให้มีการทำแท้งได้ หรือเพิ่มเติมข้อยกเว้นในกฎหมายอาญาที่บัญญัติห้ามการทำแท้ง เพื่อให้มีกรณีที่สามารถทำแท้งได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพิ่มขึ้น เพื่อมิให้หญิงที่ต้องการทำแท้งได้รับอันตรายจากการทำแท้งเถื่อน เหตุผลหนึ่งที่นำมาอ้างสนับสนุนคือ ทารกที่อยู่ในครรภ์ยังไม่มีสภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย การฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์จึงไม่มีความผิดฐานฆ่าคนตายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288

การที่จะพิจารณาว่าการฆ่าหรือทำลายชีวิตของทารกที่อยู่ในครรภ์นั้นมีความผิดหรือไม่อย่างไร คงต้องพิจารณาทั้งในแง่ของกฎหมาย และคำสอนของศาสนาประกอบด้วย เพราะปฏิเสธไม่ได้ว่าการทำแท้งนั้นเป็นประเด็นทางบริบทด้านศาสนาและศีลธรรมเช่นกัน และศาสนาเป็นที่มาสำคัญประการหนึ่งของกฎหมาย ทั้งมีส่วนทำให้กฎหมายมีความถูกต้องยุติธรรมได้⁴ โดยเฉพาะศาสนานั้นเป็นบ่อเกิดแห่งกฎหมายโดยตรงในหลายประเทศ เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาพุทธก็เป็นบ่อเกิดแห่งกฎหมายอาญาของไทยหลายมาตรา ทว่าไม่เคยมีกฎหมายใดในโลกซึ่งเป็นที่มาหรือบ่อเกิดแห่งศาสนา แต่ในบทความนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการมีสภาพบุคคลตามกฎหมายกับการทำแท้งตามคำสอนของศาสนาคริสต์เท่านั้น

การมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย

เนื่องจากมาตรา 15 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย...” ตามหลักกฎหมายดังกล่าว การเริ่มต้นสภาพบุคคลตามกฎหมายไทยจึงต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสองประการคือ การคลอด และการมีชีวิตรอดเป็นทารก อย่างไรก็ตามการคลอดตามกฎหมาย และอย่างไรจึงจะถือว่ามีชีวิตรอดเป็นทารก ซึ่งเป็นหลักของการเริ่มต้นสภาพบุคคลตามกฎหมายไทยนั้น ค้นร่างฉบับภาษาอังกฤษใช้คำว่า Full completion of birth ในความหมายของ “การคลอด” ดังนั้น การคลอด จึงหมายความว่า การที่ผลผลิตของการปฏิสนธิถูกขับออกมาจากร่างกายมารดาหมดทั้งตัวโดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาการตั้งครรภ์ คือทารกพ้นจากครรภ์มารดาหมดทั้งตัวโดยไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเหลือติดอยู่ ไม่ว่าจะโดยการคลอดธรรมชาติคือพ้นจากช่องคลอด หรือโดยการผ่าท้องเอาทารกออกจากครรภ์มารดา หรือโดยวิธีอื่นใด การคลอดตามกฎหมายไทยนั้น เมื่อทารกพ้นจากครรภ์มารดาหมดทั้งตัว จึงถือเป็นการคลอดที่สมบูรณ์ตามมาตรา 15 นี้ แม้ยังไม่ตัดสายสะดือหรือรกก็ตาม

⁴ ธีรพงศ์ โปษะบุตร และคนอื่นๆ กฎหมายธุรกิจ (กรุงเทพมหานคร: สามดีการพิมพ์, 2538), หน้า 2.

สำหรับการอยู่รอดเป็นทารก หมายความว่า การที่ทารกมีชีวิตรอดอยู่โดยลำพังตนเองแยกต่างหากจากมารดา มีการหายใจหรือแสดงหลักฐานของการมีชีวิต “Sign of separate existence” เป็นต้นว่า หัวใจเต้น สายสะดือเต้น หรือมีการเคลื่อนไหวชัดเจนของกล้ามเนื้อที่อยู่ในอำนาจของจิตใจ แม้ทารกนั้นมีชีวิตอยู่เพียงหนึ่งวินาทีก็ถือว่ามิสภาพบุคคลตามกฎหมายแล้ว จึงทำให้ทารกนั้นมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญาทันทีที่เริ่มมิสภาพบุคคลตามกฎหมาย

ดังนั้น ถ้าทารกซึ่งปฏิสนธิขึ้นในครรภ์ของหญิงถูกทำลายก่อนที่จะคลอด คือตายก่อนคลอด หรือตายในขณะที่คลอดแต่การคลอดยังไม่เสร็จสมบูรณ์ คือมีส่วนหนึ่งส่วนใดของทารกยังไม่พ้นจากครรภ์มารดา ย่อมไม่อาจถือว่าทารกนั้นมีสภาพบุคคลตามกฎหมายไทย กรณีดังกล่าวเรียกว่า “การแท้ง” โดยเทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 677/2510 ซึ่งวินิจฉัยว่า “การกระทำอันจะเป็นความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัสถึงแท้งลูกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297(5) นั้นจะต้องเป็นกรณีที่กระทำให้ลูกในครรภ์ของผู้ถูกทำร้ายคลอดออกมาในลักษณะที่ลูกนั้นไม่มีชีวิต ส่วนการคลอดก่อนกำหนดที่เด็กมีชีวิตอีก 8 วันแล้วจึงตายจึงไม่ใช่กรณีที่เป็นการกระทำที่ให้ผู้ได้รับอันตรายสาหัสถึงแท้งลูกตามมาตรา 297(5)” จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว จึงเห็นได้ว่า หากทารกที่คลอดนั้นมีชีวิตรอดเป็นทารกแล้ว ไม่ว่าจะมิชีวิตอยู่นานเพียงใดก็ถือว่ามิสภาพบุคคลตามกฎหมายแล้ว จึงทำให้ทารกนั้นมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญาทันทีที่เริ่มมิสภาพบุคคลตามกฎหมาย แต่ถ้าคลอดออกมาในลักษณะที่ไม่มีชีวิตจึงเรียกว่า “แท้ง” ตามความหมายของมาตรา 297 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งทารกที่แท้งนั้นยังไม่มีสิทธิและหน้าที่ใดๆ ตามกฎหมายไทยทั้งทางแพ่งและทางอาญา การฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์มารดา ผู้กระทำจึงไม่มีความผิดฐานฆ่าผู้อื่น (murder) ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษ...”

กฎหมายไทยคุ้มครองสิทธิของทารกในครรภ์เฉพาะในกรณีที่คลอดแล้วมีชีวิตรอดเป็นทารก ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่า “...ทารกในครรภ์มารดาก็สามารถมีสิทธิต่างๆ ได้หากว่าภายหลังคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก” สิทธิในทางทรัพย์สินของทารกจึงเกิดขึ้นโดยย้อนไปตั้งแต่วันแรกที่มีการปฏิสนธิ เช่น เด็กที่เกิดมารอดอยู่ภายใน 310 วันนับแต่วันที่บิดาตาย กฎหมายถือว่าเด็กนั้นมีสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายแล้วในขณะที่บิดาถึงแก่ความตาย แม้ขณะที่บิดาตายเด็กยังเป็นทารกอยู่ในครรภ์ของมารดา เด็กนั้นก็มิได้รับมรดกของบิดาซึ่งตายก่อนเด็กคลอด แต่เด็กจะมีสิทธิได้รับมรดกหรือไม่ ต้องปรากฏว่าเกิดมาแล้วรอดอยู่เป็นทารกเท่านั้น (มาตรา 1604 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลธรรมดาจะเป็นทายาทได้ก็ต่อเมื่อมิสภาพบุคคล หรือสามารถมีสิทธิได้ตามมาตรา 15 แห่งประมวลกฎหมายนี้ ในเวลาที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าเด็กที่เกิดมารอดอยู่ภายในสามร้อยสิบวันนับแต่วันที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายนั้น เป็นทารกในครรภ์มารดาอยู่ในเวลาที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย”)

ในทางกฎหมายอาญา หากภายหลังคลอดแล้วผู้รอดเป็นทารก เด็กนั้นก็ควรมีสถานะต่างๆ ได้ ย้อนขึ้นไปตั้งแต่ขณะเป็นทารกในครรภ์มารดาโดยอาศัยมาตรา 15 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เช่นเดียวกัน แม้ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิของเด็กที่เกิดมารอดอยู่ดังเช่นมาตรา 1604 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ตาม เพราะหากการพิจารณาว่า ผู้กระทำความผิดฐานฆ่าคนตาย จะมีความผิดต่อเมื่อ ผู้ถูกฆ่ามีสภาพเป็นบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วเท่านั้น เหตุใดจึงจะใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์รับรองสิทธิของทารกในครรภ์ที่คลอดแล้วผู้รอดเป็นทารก โดยอาศัยมาตรา 15 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์คุ้มครองด้วยไม่ได้ และเมื่อไม่มีบทบัญญัติใดในกฎหมายอาญาบัญญัติว่า ต้องเป็นเด็กที่เกิดมารอดอยู่ภายในระยะเวลาเท่าใดจึงจะถือเป็นทารกในครรภ์มารดาตามมาตรา 15 ก็ย่อมต้องถือว่า ถ้าเป็นทารกในครรภ์มารดาแล้ว และคลอดมามีชีวิตรอดเป็นทารกก็ย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ว่าจะคลอดออกมามีชีวิตภายในระยะเวลาเท่าใดก็ตาม ดังนั้นการทำร้ายทารกขณะที่อยู่ในครรภ์มารดา แม้ขณะถูกทำร้ายยังไม่ถือว่าเป็นทารกที่มีสภาพเป็นบุคคล แต่ถ้าหากเด็กนั้นคลอดออกมาแล้วมีชีวิตรอดเป็นทารก ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบทำร้ายร่างกายทารกนั้นได้ เพราะกฎหมายคุ้มครองสิทธิของทารกนั้นแล้วแม้ขณะอยู่ในครรภ์มารดา แต่ถ้าเด็กนั้นไม่มีชีวิตรอดเป็นทารก ในขณะที่ถูกทำร้ายจะยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไทย แม้ผู้กระทำได้กระทำโดยมีเจตนาฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์นั้น ผู้กระทำก็ไม่มี ความผิดฐานฆ่าคนตายตามประมวลกฎหมายอาญา เพียงแต่มีความรับผิดทางอาญาต่อมารดาของเด็ก ฐานทำร้ายผู้อื่นซึ่งหมายถึงมารดาของเด็กนั้น จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัสถึง แท้งลูกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297(5) เท่านั้น

สำหรับกฎหมายของต่างประเทศนั้น การเริ่มต้นสภาพบุคคลตามกฎหมายแตกต่างกันไป เช่นประเทศสหรัฐอเมริกา ถือว่าการคลอดจะสำเร็จบริบูรณ์ (Fully born) ก็ต่อเมื่อมีการไหลเวียนของโลหิตโดยอิสระจากมารดาเมื่อตัดสายรกแล้ว การมีสภาพบุคคลตามกฎหมายจึงเริ่มต้นขึ้น ส่วนในประเทศสวิสต้องทำการตัดสายสะดือก่อน จึงถือเป็นการคลอดที่สมบูรณ์ และประเทศอินเดียกับเยอรมันนั้นเพียงแต่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของทารกพ้นจากมารดา ก็ถือว่ามีความเป็นบุคคลตามกฎหมาย การฆ่าทารกนั้นจึงถือเป็นความผิดฐานฆ่าคนตายแล้ว แต่ประเทศอังกฤษถือเอาการคลอดที่ทารกต้องหลุดออกมาจากครรภ์มารดาหมดทั้งตัวเท่านั้นเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยไม่ต้องพิจารณาว่าตัด สายรกแล้วหรือไม่ เป็นต้น การทำให้ทารกในครรภ์มารดาตายจะเป็นความผิดฐานทำแท้ง หรือเป็นความผิดฐานฆ่าคนตาย จึงแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แล้วแต่ว่าประเทศใดจะ กำหนดว่าทารกนั้นมีความเป็นบุคคลตามกฎหมายแล้วเมื่อใด

การทำแท้งตามคำสอนของศาสนาคริสต์

คริสต์ศาสนามีหลายนิกาย แต่ละนิกายมีข้อคำสอนที่แตกต่างกันบ้างในรายละเอียด แต่ทุกนิกายมีคำสอนเกี่ยวกับการทำแท้งเป็นเหมือนกัน คือถือเป็นการฆ่าคน ในที่นี้จะกล่าวถึงคำสอน

ของนิกายโรมันคาทอลิกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตามคำสอนของนิกายโรมันคาทอลิกนั้นห้ามแม้กระทั่งการคิดเรื่องลามกทางเพศ พุด ฟัง หรือดูสื่อลามกทางเพศ ห้ามกระทำการใดๆที่เป็นการลามกทางเพศ ต่อตนเองหรือต่อผู้อื่น ห้ามการร่วมประเวณีโดยมิได้มีการสมรส และหากสมรสแล้วก็ห้ามกระทำการผิดประเวณี ห้ามคุมกำเนิดและห้ามทำแท้ง ซึ่งหากไม่มีกระทำให้ในส่วนแรก คือ “การคิด” ก็คงไม่มีการผิดประเวณีตามมา และหากการคุมกำเนิดก็ยังเป็นความผิด เพราะการห้ามไม่ให้เกิด เท่ากับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงนั้นไม่ต้องการมีบุตรแต่ต้องการมีเพศสัมพันธ์อย่างเดียวยังถือเป็นความผิด (ปฐมกาล 38: 9-10) เมื่อเด็กเกิดมาแล้วอยู่ในครรภ์การฆ่าเด็กที่อยู่ในครรภ์ก็ยังเป็นความผิดไม่ต่างจากเด็กคลอดออกมาแล้วฆ่าเด็กนั้น เพราะทั้งหมดนั้นต่างก็เป็นการกระทำเพื่อการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ต้องการให้เกิดชีวิต

ถ้าหากมนุษย์กระทำตามคำสอนของศาสนาคริสต์ตั้งแต่ไม่คิด ก็จะไม่มีการกระทำตามมาไม่ว่าต่อตนเองหรือผู้อื่น และย่อมไม่มีการผิดประเวณี ไม่เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และย่อมไม่ต้องกระทำการบาปด้วยการทำแท้งเด็กที่อยู่ในครรภ์ ทางแก้ที่ดีที่สุดของปัญหาการทำแท้งจึงได้แก่การที่ทุกคนตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมตามคำสอนแห่งศาสนาของตน มีสติรู้ตัวอยู่เสมอตามคำสอนของพุทธศาสนาเพื่อจะไม่กระทำการที่ไม่ถูกไม่ควร หรือคำสอนของศาสนาอิสลามที่ป้องกันเรื่องผิดศีลธรรมเหล่านี้ตั้งแต่การแต่งตัวของหญิงเพื่อมิให้ผู้อื่นที่พบเห็นเกิดความคิดในทางที่นำไปสู่ปัญหาการกระทำผิดตามมา เป็นต้น

ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ กล่าวถึงทัศนคติของพระเยซูเรื่องการล่วงประเวณีว่าดังนี้ “ท่านทั้งหลายได้ยินคำซึ่งกล่าวไว้ว่า อย่าล่วงประเวณีผิวเมียเขา ฝ่ายเราบอกท่านทั้งหลายว่า ผู้ใดมองผู้หญิงเพื่อให้เกิดใจกำหนัดในหญิงนั้น ผู้นั้นได้ล่วงประเวณีในใจกับหญิงนั้นแล้ว”⁶ (มัทธิว 5: 27-28) และทัศนคติของพระเยซูเรื่องการหย่าร้างกล่าวว่า “ยังมีคำกล่าวไว้ว่า ถ้าผู้ใดจะหย่าภรรยา ก็ให้ทำหนังสือหย่าให้แก่ภรรยาผู้นั้น ฝ่ายเราบอกท่านทั้งหลายว่า ถ้าผู้ใดจะหย่าภรรยาเพราะเหตุอื่นนอกจากการเล่นชู้ ก็เท่ากับว่าผู้นั้นทำให้หญิงนั้นผิดศีลล่วงประเวณี และถ้าผู้ใดจะรับหญิงซึ่งหย่าแล้วเช่นนั้นมาเป็นภรรยา ผู้นั้นก็ผิดศีลล่วงประเวณีด้วย”⁷ (มัทธิว 5: 31-32) จากทัศนคติของพระเยซูดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เพียงแต่คิดก็เป็นความผิดบาป การกระทำต่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิได้สมรสจึงเป็นความผิดบาปด้วยไม่ว่าชายหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ และการหย่าร้างตามคำสอนของนิกายโรมันคาทอลิกจึงกระทำไม่ได้ แต่หากมีเหตุจำเป็นต้องหย่าแล้ว ทั้งสองฝ่ายก็ไม่สามารถที่จะทำการสมรสใหม่ เว้นแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะตายจากไป

⁵ คำสอนคาทอลิกซึ่งสืบทอดกันมาจากอัครสาวกของพระเยซูคริสต์; สมาคมพระคริสตธรรมไทย, พระคริสตธรรมคัมภีร์, (เกาหลี: มปท., 2541), หน้า 49.

⁶ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 7.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ตามคำสอนของคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกนั้นถือว่าการสืบทอดชีวิต เป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ เพราะบุคคลผู้สมรสกำลังร่วมมือกับพระเจ้าพระเจ้าผู้สร้างในฐานะผู้มีเสรีและมีความรับผิดชอบ และเห็นว่าการแต่งงานไม่ใช่ผลจากความบังเอิญ หรือผลิตผลแห่งวิวัฒนาการของพลัทธิธรรมชาติไร้สำนึก หากเป็นการจัดตั้งที่ชาญฉลาดของพระเจ้าผู้สร้างที่ทรงแสดงให้เห็นปรากฏเป็นจริงในมนุษย์ถึงแบบฉบับแห่งความรักของพระองค์ เป็นการรวมชีวิตเข้าเป็นหนึ่งเดียวในความมุ่งหมายที่จะให้ชีวิตนั้นมีความสมบูรณ์พร้อมร่วมกัน เพื่อร่วมกิจกับพระเจ้าผู้เป็นเจ้าในการกำเนิดและการศึกษาของชีวิตที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งหลาย⁹ ทั้งยังสอนว่าความรักที่เป็นลักษณะเฉพาะของชีวิตสมรสคือการเจริญพันธุ์ เนื่องจากความรักนี้ไม่เสื่อมสูญเพียงแต่การอยู่ร่วมกันระหว่างสามีภรรยาเท่านั้น แต่ถูกกำหนดมาให้สืบทอดชีวิตต่อไป แม้เบื้องต้นเป็นความรักของมนุษย์ปุถุชน กล่าวคือ มีความรู้สึกทางกายและทางจิตพร้อมกัน จึงไม่ใช่การถ่ายทอดสัณฐาน และความรู้สึกที่มาจากอารมณ์ธรรมชาติ “โดยแก่นแท้แล้ว การแต่งงานและความรักแห่งการสมรสมุ่งไปสู่การให้กำเนิดและให้การอบรมแก่ลูกๆ ลูกๆ จึงเป็นพรอันสูงสุดอย่างแท้จริงของการแต่งงาน และมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อความอยู่ดีมีสุขของผู้เป็นพ่อแม่”¹⁰ พระสันตะปาปา ปอลที่ 6 ประมุขของศาสนจักรคาทอลิก ยังกล่าวอีกว่า “มนุษย์ไม่สามารถพบความสุขที่แท้จริงซึ่งเขาไขว่คว้าหาอย่างสุดกำลังได้ นอกจากในการเคารพกฎเกณฑ์ซึ่งพระเจ้าได้ทรงกำหนดไว้ในธรรมชาติของเขาเอง กฎเกณฑ์ซึ่งเขาต้องปฏิบัติตามด้วยความเฉลียวฉลาดและความรัก”¹¹

อย่างไรก็ตามหากมีเหตุผลที่จะต้องเว้นว่างการให้กำเนิด เนื่องจากสุขภาพทางกายหรือทางจิตของสามีหรือภรรยา หรือเพราะสภาพบังคับภายนอกอื่นๆ คริสตศาสนาสอนว่าการคุมกำเนิดก็เป็นสิ่งที่ทำได้ตามจังหวะธรรมชาติที่มีอยู่ภายในระบบการให้กำเนิดในระยะที่ไม่เจริญพันธุ์ ซึ่งเป็นวิธีคุมกำเนิดได้โดยไม่ขัดต่อศีลธรรม แต่การขัดขวางโดยตรงต่อลำดับขั้นตอน การให้กำเนิดที่ปฏิสนธิแล้ว และเหนือสิ่งอื่นใดการแท้งที่เกิดขึ้นจากเจตนาและการกระทำโดยตรงแม้จะอ้างเหตุผลในการรักษาพยาบาล ทั้งสองประการนี้ ศาสนาคริสต์เห็นว่าจำเป็นต้องปิดออกไปให้อยู่นอกวิถีที่ถูกต้องของการคุมกำเนิดโดยเด็ดขาด “การกระทำใดๆ ก็ตาม จะเป็นก่อนหลังการมีเพศสัมพันธ์หรือในระหว่างที่กำลังเกิดการพัฒนาของผลที่ติดตามาตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะมุ่งให้การกระทำนั้นเป็นเป้าหมายหรือเป็นสื่อในการเจริญพันธุ์เป็นไปไม่ได้ก็ตาม ต้องถือว่าผิด”¹² คริสตศาสนาสอนว่า

⁹ปอล ที่ 6, พระสมณสาส์นว่าด้วยกฎเกณฑ์แห่งการคุมกำเนิดของ “ชีวิตมนุษย์” ให้ไว้ ณ กรุงโรม จาก มหาวิหารเซนต์ปีเตอร์ วันที่ 25 กรกฎาคม 1968 ปีที่ 6 แห่งสมณสมัย, หน้า 1.

¹⁰ปอล ที่ 6, เรื่องเดิม, หน้า 7.

¹¹ปอล ที่ 6, เรื่องเดิม, หน้า 7-8.

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 30.

¹³เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

เราต้องรักมนุษย์ทุกคนโดยไม่เลือกชาติหรือศาสนา ผิวพรรณหรืออายุ แม้ผู้ที่ยังไม่เกิดด้วย เพราะพระเป็นเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระองค์เอง ทรงอวยพระพรแก่มนุษย์ ทรงตั้งให้มนุษย์เป็นเจ้านายเหนือสิ่งสร้างทั้งหมด พระองค์ตรัสกับมนุษย์ว่า “จงบังเกิดบุตร”¹³ (ปฐมกาล 1: 26-28) คาทอลิกจึงสอนว่า ชีวิตมนุษย์เป็นพระพรอันประเสริฐของพระเป็นเจ้า มีศักดิ์ศรีและคุณค่าเหนือประโยชน์ใดๆ เป็นสิ่งที่ต้องช่วยกันปกป้องรักษา และทะนุบำรุงให้เจริญงอกงาม และพระเป็นเจ้าเท่านั้นทรงอนุญาตเหนือชีวิตมนุษย์ มนุษย์จึงไม่มีสิทธิจะทำลายชีวิตของตนเอง หรือชีวิตของคนอื่นผู้บริสุทธิ์ได้¹⁴ ตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกฉบับเก่าแก่ชื่อคิคาเค ที่เขียนขึ้นราวศตวรรษที่ 2-3 ได้ห้ามการทำแท้งโดยเด็ดขาด “อย่าฆ่าเด็กทารกด้วยการทำแท้ง และอย่าทำลายเขาภายหลังการเกิด” (คิคาเค 2:2) การทำแท้งและการฆ่าทารกจึงเป็นอาชญากรรมอันน่าเกลียดน่าชังที่สุดในทัศนะของศาสนาคริสต์¹⁵

เหตุผลที่คริสตศาสนาสอนว่าการทำแท้งเป็นความผิดบาปนั้นมีหลายประการ คือ

1. การทำแท้งเป็นการผิดต่อพระบัญญัติ 10 ประการ

การทำแท้งเป็นการผิดต่อพระบัญญัติ 10 ประการซึ่งพระเจ้าประทานแก่โมเสสในข้อที่ 5 คือ “อย่าฆ่าคน”¹⁶ (อพยพ 20:13; เฉลยธรรมบัญญัติ 5:17) เพราะการฆ่าคนเป็นการละเมิดสิทธิของพระเป็นเจ้าและความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตมนุษย์โดยตรง และการทำแท้งเป็นการขัดขวางต่อชีวิตที่กำลังก่อตัวในครรภ์ มิให้มีโอกาสเจริญออกมาสู่โลก เป็นวิธีการทำลายชีวิตมนุษย์ในขณะที่อาศัยอยู่ในครรภ์มารดา เป็นการปล้นสิทธิที่จะมีชีวิตโดยที่เจ้าของชีวิตเป็นผู้บริสุทธิ์และไม่มีทางป้องกันตัว ทั้งเป็นการฆาตกรรมที่พ่อแม่ยินยอมให้เกิดขึ้น การทำแท้งจึงบ่งชี้ว่าเป็น “การฆ่า” ซึ่งผิดต่อพระบัญญัติของพระเจ้า¹⁷

อนึ่ง มีการเรียกร้องให้ออกกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้ เพราะถือว่า ชีวิตทารกในครรภ์มารดาในระยะแรกๆ ของการตั้งครรภ์ไม่ใช่มนุษย์ และตามกฎหมายไทยยังไม่ถือว่ามิสภาพ

¹³ สยามพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 2.

¹⁴ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, แถลงการณ์เรื่องการทำแท้ง วันที่ 3 สิงหาคม 2522, หน้า 3.

¹⁵ พระศาสนจักรในโลสมัยนี้ ข้อ 51 อ้างถึงในวัชศิลป์ ฤกษ์เจริญ, การทำแท้ง (Abortion), ใน <http://www.kamson-deedee.com/main/2008-11-13-03-15-50/47/1422—abortion>, (last visited 2 March 2011).

¹⁶ สยามพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 96, 233.

¹⁷ พระศาสนจักรคาทอลิก, คำสอนว่าด้วยศักดิ์ศรีของชีวิตมนุษย์และความหมายของการทำแท้ง วันที่ 3 สิงหาคม 1979, หน้า 3.

เป็นบุคคล จึงสรุปว่า การทำแท้งไม่ใช่การฆ่าคน แต่เป็นการฆ่าสัตว์ซึ่งคนทั่วโลกก็อนุโลมให้ได้แนวคิดเช่นนี้ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยเห็นว่า เป็นการถือเอาสภาพของส่วนต่างๆ ของร่างกายและสมองที่ยังไม่ปรากฏ หรือยังไม่สมบูรณ์เป็นเครื่องตัดสินว่าชีวิตทารกในครรภ์ไม่ใช่มนุษย์ แต่คำสอนของคาทอลิกได้ยืนยันว่า ชีวิตทารกในครรภ์เป็นมนุษย์ตั้งแต่แรกปฏิสนธิ และต้องยอมรับว่า ความเป็นมนุษย์มิได้อยู่ที่การมีส่วนต่างๆ ของร่างกายและสมองครบถ้วน เช่น คนที่ถูกตัดอวัยวะบางส่วนจากร่างกายก็ยังคงเป็นมนุษย์ ผู้ที่เสียสติหรือหมดสติไปก็ยังเป็นมนุษย์ จึงต้องถือว่า ความเป็นมนุษย์อยู่ที่การมีชีวิตมนุษย์ในตัว ไม่ว่าร่างกายหรือจิตใจจะอยู่ในสภาพเช่นไรก็ตาม และกล่าวยืนยันว่าชีวิตทารกในครรภ์เป็นมนุษย์อย่างแน่นอน การทำแท้งจึงเป็นการฆ่าคน ซึ่งผิดต่อพระบัญญัติของพระเจ้า

2. พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์มาตามพระฉายาของพระองค์

ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมตอนหนึ่งกล่าวว่า “พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์มาตามพระฉายาของพระองค์”¹⁸ (ปฐมกาล 9: 6) หมายความว่าพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ขึ้นมาตามแบบอย่างของพระเจ้า หรือมนุษย์ถูกสร้างขึ้นโดยเลียนแบบมาจากพระเจ้า มนุษย์จึงเป็นสิ่งสร้างเดียวที่เหมือนพระเจ้า ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมถูกบันทึกไว้ว่า “มนุษย์เป็นผู้ใดเล่า ซึ่งพระองค์ทรงระลึกถึงเขา และบุตรของมนุษย์เป็นใครเล่า ซึ่งพระองค์ทรงเยี่ยมเขา เพราะพระองค์ทรงสร้างเขาให้ต่ำกว่าพระเจ้าแต่หน่อยเดียว และสวมศักดิ์ศรีกับเกียรติให้แก่เขา”¹⁹ (โยบ 7: 17-14; สดุดี 8: 4-5) มนุษย์จึงแตกต่างจากสัตว์และสิ่งมีชีวิตทั้งปวงตรงที่มนุษย์เหมือนพระเจ้า

การที่จะเข้าใจได้ว่ามนุษย์เหมือนพระเจ้าอย่างไร ก็คงต้องทำความรู้จักพระเจ้าก่อนว่า พระเจ้าทรงมีพระลักษณะอย่างไร จึงจะรู้และเข้าใจได้ว่ามนุษย์ต่างจากสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในโลกนี้และเหมือนพระเจ้าอย่างไร ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1) พระลักษณะของพระเจ้า

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่สอนว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างสรรพสิ่งทั้งในโลกและจักรวาล ทรงเป็นปฐมเหตุแห่งสรรพสิ่งทั้งปวง²⁰ (ปฐมกาล 1: 1-31; ยอห์น 1: 1-3; วิวรณ 22:13) ไม่มีผู้ใดสร้างพระเจ้า เพราะหากผู้ใดสร้างพระเจ้า ผู้นั้นนั่นแหละคือพระเจ้า เพราะพระเจ้าสูงสุดผู้สร้างสรรพสิ่งทั้งปวงมีเพียงพระองค์เดียว ไม่มีพระมากในสวรรค์

มนุษย์โดยทั่วไปรู้จักพระเจ้าแต่อาจไม่เรียกขานพระองค์ว่าพระเจ้า บางคนเรียกพระองค์ว่า “สิ่งศักดิ์สิทธิ์” บางคนเรียก “พระอัลเลาะห์” บางคนเรียก “ธรรมชาติ” คนต่างชาติเรียก

¹⁸ สภาสมณะคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 9.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 683, 733.

²⁰ สภาสมณะคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 1-2, 141, 412.

“ก๊อด” ในพระคัมภีร์ไบเบิลบางฉบับแปลว่า “พระยาเวห์” บางฉบับแปลว่า “พระยะโฮวาห์” บางฉบับเรียกว่า “พระเยโฮวาห์” และพระพุทธรูปทาสกิกุเรียก “ธรรมชาติ” โดยกล่าวว่า “เราจะเรียกธรรมชาติอย่างพวกฝรั่งว่า “ก๊อด” ก็ได้ และบางคนก็เรียกพระเจ้าว่า “เต้า” เช่นในคัมภีร์เต้าบทที่ 4 กล่าวว่า “เต้าผลิตเอกภาพ เอกภาพผลิตสอง สองผลิตสาม และสามผลิตสรรพสิ่งทั้งปวง” เอกภาพที่กล่าวถึงนี้ มักเข้าใจกันว่าเป็นพลังดั้งเดิม ส่วนสองนั้นหมายถึงหยินและหยาง สามคือการผสมกันโดยพลังดั้งเดิม จึงเกิดสรรพสิ่งขึ้น²¹ จวงจื่อซึ่งเป็นศิษย์ของเล่าจื้อผู้เขียนคัมภีร์เต้า แปลเต้าว่า “ธรรมะ” และท่านพุทธรูปทาสกิกุได้อธิบายคำว่า “ธรรมะ” ในศาสนาพุทธว่าหมายถึง “ธรรมชาติ”²² ซึ่งความหมายดังกล่าว รศ.ดร.ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ ให้ความเห็นว่าสามารถอธิบายคัมภีร์เต้าบทที่ 25 ได้เป็นอย่างดี ซึ่งกล่าวว่า

“มีบางอย่างที่แยกไม่ออกแต่ก็มีความสมบูรณ์
สิ่งนี้มีความเป็นมาก่อนสวรรค์และดิน
ไม่มีเสียงไม่มีรูป ไม่ขึ้นอยู่กับอะไรและไม่เปลี่ยนแปลง
สิ่งนี้แฝงอยู่ทั่วไป โดยปราศจากอันตราย
อาจจะนับได้ว่าเป็นมารดาของจักรวาล
ฉันไม่รู้ชื่อของสิ่งนี้ แต่ฉันเรียกสิ่งนี้ว่าเต้า
ถ้าบังคับให้ตั้งชื่อ ฉันก็จะตั้งชื่อสิ่งนี้ว่ายิ่งใหญ่
ความยิ่งใหญ่นี้ หมายความว่าทำงานอยู่ทั่วไปทุกแห่ง”
และในคัมภีร์เต้าบทที่ 4 ยังกล่าวว่า
“ฉันไม่ทราบว่สิ่งนี้เกิดมาแต่ไหน ดูราวกับว่าสิ่งนี้ได้อยู่มาก่อนกษัตริย์องค์ใด
ทั้งสิ้น”

ข้อความที่กล่าวถึงเต้าดังกล่าวยังตรงกับคำสอนของพระพุทธรูปทาสกิกุ ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “พระพุทธรเจ้าตรัสว่า ธรรมชาตินั้นดำรงอยู่แล้ว ไม่มีผู้ใดสร้างธรรมชาติ แม้แต่ภาคจะเกิดมีขึ้นหรือไม่เกิดมีขึ้น ธรรมชาตินั้นก็ดำรงอยู่ และแม้ภาคจะดับสูญไปธรรมชาตินั้นก็ยังคงดำรงอยู่”

ลักษณะของเต้าและธรรมชาติดังกล่าวตรงกับพระลักษณะของพระเจ้าตามคำสอนของศาสนาคริสต์ที่ว่า พระเจ้าทรงเป็นปฐมเหตุแห่งสรรพสิ่งทั้งปวง ไม่มีผู้ใดสร้างพระองค์ ทรงดำรงอยู่ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทรงเป็นกษัตริย์แห่งกษัตริย์ทั้งหลาย ดังมีคำเขียนไว้ว่า “เราคืออัลฟาและโอเมกา เป็นเบื้องต้นและเป็นเบื้องปลาย เป็นปฐมและอวสาน”²³ (วิวรณ์ 22: 13)

²¹ ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, คัมภีร์เต้าฉบับสมบูรณ์พร้อมอรรถกถา (กรุงเทพมหานคร: สยามกิตติสาส์น, 2529), หน้า 137.

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 109.

²³ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 412.

“ขอให้ท่านทั้งหลายจงได้รับพระคุณและสันติสุข จากพระองค์ผู้ทรงดำรงอยู่ในปัจจุบัน และผู้ทรงดำรงอยู่ในอดีต และผู้จะเสด็จมาในอนาคต... และผู้ทรงครอบครองกษัตริย์ทั้งปวงในโลก” “พระเจ้าผู้ทรงอยู่เดี๋ยวนี้ ผู้ได้ทรงเป็นอยู่ในกาลก่อน ผู้จะเสด็จมานั้น และผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด ได้ตรัสว่า เราเป็นอัลฟาและโอเมกา”²⁴ (วิวรณ์ 1:4-5, 8)

อย่างไรก็ตามพระเจ้าที่คริสตชนรู้จักนั้น ยังเป็นมากกว่าธรรมชาติ หรือธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือเต๋า หรือจะเรียกพระองค์ว่าอย่างไรก็ตาม เพราะนอกจากทรงเป็นปฐมเหตุแห่งสรรพสิ่งทั้งปวงแล้ว พระเจ้ายังทรงเป็นจิต สถิตอยู่ทุกหนแห่ง เช่นเดียวกับที่คัมภีร์เต๋าเขียนว่า “ความยิ่งใหญ่นี้ หมายความว่าทำงานอยู่ทั่วไปทุกแห่ง” นอกจากนี้พระเจ้าทรงเป็นทั้งหญิงและชาย หรือเป็นทั้งหยินและหยาง เพราะพระองค์ทรงอเพศ จึงจะเรียกพระองค์ว่าบิดา หรือมารดาแห่งสรรพสิ่งก็ได้ทั้งสิ้น และทรงเป็นองค์ความจริง องค์ความดีงาม ความสว่าง สันติสุข เป็นองค์ความรัก ความเมตตากรุณา เป็นองค์ความบริสุทธิ์ และความศักดิ์สิทธิ์สูงสุด ซึ่งพระเจามีเพียงพระองค์เดียวแต่ประกอบไปด้วยสามพระบุคคล คริสตชนเรียกพระองค์ว่าพระตรีเอกภาพ ได้แก่พระบิดา พระบุตร (คือพระเยซูคริสต์) และพระจิต ทั้งสามพระบุคคลเป็นพระเจ้าองค์เดียวกันไม่ใช่พระเจ้าสามพระองค์ แต่พระบิดาไม่ใช่พระบุตร พระบุตรไม่ใช่พระจิต และพระจิตก็ไม่ใช่พระบิดา หากจะเปรียบเทียบให้พอเข้าใจได้ ก็คงเปรียบได้กับรูปสามเหลี่ยมซึ่งมีสามมุม มุมหนึ่งย่อมไม่ใช่มุมสอง และมุมสองไม่ใช่มุมสาม ส่วนมุมสามก็ไม่ใช่มุมหนึ่ง แต่หากขาดมุมใดมุมหนึ่งไปก็ไม่ใช่มุมสามเหลี่ยม และมีสามมุมแต่ก็ยังคงเป็นสามเหลี่ยมรูปเดียวหาใช่สามรูป

อนึ่ง ที่ได้กล่าวว่าพระเจ้าทรงเป็นจิต แต่พระบุคคลหนึ่งของพระเจ้าคือพระบุตร ซึ่งได้แก่พระเยซูคริสต์ทรงมีร่างกายเป็นมนุษย์ เมื่อกล่าวเช่นนี้จึงเป็นการยากที่จะเข้าใจ ดังเช่นผู้แปลคัมภีร์เต๋าได้กล่าวว่า เต๋าเป็นความจริงลึกซึ้งสูงกว่าสมมติสัจจ์ เรียกได้ว่าเป็นปรมาตม์สัจจ์หรือสมบูรณสัจจ์ ดังนั้นจึงมีอาจใช้ภาษาซึ่งเป็นเครื่องมือขึ้นสมมติสัจจ์ ซึ่งต่ำกว่าไปอธิบายสัจธรรมชั้นปรมาตม์ เล่าจึงจะประสบกับความยากลำบากในการอธิบายความหมายของเต๋า และปัญหาเกี่ยวกับการอธิบายเรื่องเกี่ยวกับนิพพานในศาสนาพุทธ เพราะติดขัดอยู่ที่ภาษา ดังตัวอย่างเรื่องปลา กับเต๋า ซึ่งเต๋ามีประสบการณ์ทั้งบนบกและในน้ำ ในขณะที่ปลามีประสบการณ์ในน้ำด้านเดียว เมื่อเต๋อธิบายให้ปลาฟังถึงการเดินบนบก ปลาก็ไม่อาจเข้าใจได้ เพราะเต๋าต้องอธิบายให้ปลาฟังโดยใช้ภาษาที่ปลารู้จักในน้ำเท่านั้น ผู้ที่เข้าถึงเต๋าจึงไม่อาจอธิบายเต๋าได้ เช่นเดียวกับผู้บรรลุนิพพานไม่อาจเล่าหรืออธิบายได้ว่านิพพานเป็นอย่างไร²⁵ เหตุนี้จึงยากที่จะอธิบายได้เช่นเดียวกันว่าทำไมพระเจ้าเป็นจิตไม่มีกาย แต่พระบุตรซึ่งเป็นหนึ่งในพระบุคคลแห่งพระเจ้าทรงมีร่างกายเป็นมนุษย์ และเป็นพระเจ้าองค์เดียวกันกับพระบิดาและพระจิต

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 387.

²⁵ ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, เรื่องเดิม, หน้า 102.

ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับที่ไว้ในหนังสือข้อนี้ว่า “ในปฐมกาลพระวาหะดำรงอยู่ และพระวาหะทรงสถิตอยู่กับพระเจ้า และพระวาหะทรงเป็นพระเจ้า ในปฐมกาลพระองค์ทรงดำรงอยู่กับพระเจ้า พระเจ้าทรงสร้างสิ่งทั้งปวงขึ้นมาจากพระวาหะ ในบรรดาสิ่งที่เป็นมานั้น ไม่มีสิ่งใดสิ่งเดียวที่ได้เป็นมานอกเหนือพระวาหะ พระองค์ทรงเป็นแหล่งชีวิต และชีวิตนั้นเป็นความสว่างของมนุษย์”²⁶ (ยอห์น 1: 1-4) “พระวาหะได้ทรงบังเกิดเป็นมนุษย์ และทรงอยู่ท่ามกลางเรา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง เราทั้งหลายได้เห็นพระสิริของพระองค์ คือพระสิริอันสมกับพระบุตรองค์เดียวของพระบิดา”²⁷ (ยอห์น 1: 14) ซึ่งคำว่า “พระวาหะ” ดังกล่าวในพระคริสตธรรมคัมภีร์นั้นหมายความว่าพระเยซูคริสต์ที่บังเกิดเป็นมนุษย์ และพระวาหะทรงเป็นพระเจ้า พระเยซูคริสต์จึงเป็นพระเจ้าผู้สร้างสรรพสิ่งทั้งปวง

คำว่า “เยซู” ในภาษาฮีบรู คือ “โยชูวา” แปลว่าความรอดของพระเยโฮวาห์ หรือพระเยโฮวาห์ผู้ช่วยให้รอด กล่าวคือ พระเยซูคือพระเยโฮวาห์ที่ทรงบังเกิดมาเป็นมนุษย์เพื่อมาช่วยมนุษย์ให้รอด ซึ่งคำว่า “พระเยโฮวาห์” หรือบางฉบับแปลว่า “พระยะโฮวาห์” และคาทอลิกแปลว่า “พระยาเวห์” นั้นหมายความว่า “ผู้ดำรงอยู่หรือผู้เป็นอยู่”²⁸ (จากคำอธิบาย อพยพ 3: 14-15) เมื่อโมเสสทูลถามพระเจ้าว่า “พระองค์ทรงพระนามว่าอะไร” พระเจ้าตรัสกับโมเสสว่า “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” แล้วพระองค์ตรัสว่า “ไปบอกชนชาติอิสราเอลว่า พระองค์ผู้ทรงพระนามว่า ‘เราเป็น’ ทรงใช้ข้าพเจ้ามาหาท่านทั้งหลาย”²⁹ (อพยพ 3 : 14) แต่เนื่องจากชาวยิวไม่กล้าเอ่ยพระนามของพระเจ้าโดยตรงจึงนำสระ อะ โอ อา ซึ่งมาจากคำว่า “อะโดนาย” แปลว่า “เจ้านาย” มาใส่ จาก “พระยาเวห์” จึงกลายเป็น “พระยะโฮวาห์” หรือบางฉบับแปลว่า “พระเยโฮวาห์”

การที่พระบุตรคือพระเยซูคริสต์ซึ่งเป็นหนึ่งในพระบุคคลของพระเจ้าทรงมีร่างกายเป็นมนุษย์นั้นเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ยาก แต่หากพิจารณาดูเปลวเพลิง ย่อมมองเห็นรูปร่างของเปลวเพลิงนั้นเป็นสีแดง มีรูปร่างจำกัดตามสีแดงที่มองเห็นนั้น แต่เปลวเพลิงนั้นก็ไม่อาจจับต้องได้ ไม่อาจนำมาเก็บใส่ไว้ในภาชนะใดได้ แต่จะบอกว่าไม่มีรูปร่างก็ไม่ได้ และเปลวเพลิงนั้นนอกจากจะมีสีแดงที่มองเห็นรูปร่างได้แล้ว ยังประกอบไปด้วยความร้อน และความสว่าง ซึ่งความร้อนก็ไม่ใช่อะไรเดียวกับความสว่าง และความสว่างก็ไม่ใช่อะไรเดียวกับความร้อน และทั้งความร้อนและความสว่างต่างก็ไม่ใช่อะไรเดียวกับเปลวเพลิงที่มองเห็นนั้น แต่ทั้งสามสิ่งนั้นก็คือเปลวเพลิงเดียวกันขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปก็ย่อมไม่ใช่เปลวเพลิง และเป็นเปลวเพลิงเดียวกันไม่ใช่สามเปลวเพลิง ดังนี้ หากจะเปรียบเปลวเพลิงสีแดงที่มองเห็นนั้นว่าหมายถึงพระเยซูคริสต์ ซึ่งมีร่างกายเป็นมนุษย์ที่มองเห็นได้ ในขณะที่ความ

²⁶ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 141.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 72.

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ร้อนและความสว่างเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นเช่นเดียวกับพระบิดาและพระจิต และทั้งสามสิ่งอันได้แก่ ความสว่าง แสงสีแดง และความร้อนนั้นรวมเป็นเปลวเพลิงเดียวกัน ซึ่งเปรียบได้กับการที่ พระบิดา พระบุตร และพระจิต ทั้งสามพระบุคคลเป็นพระเจ้าองค์เดียวกัน ขาดพระบุคคลใดไม่ได้ และเปลวเพลิงนั้นแม้มองเห็นแต่จับต้องไม่ได้ นำมาใส่ภาชนะใดๆ เพื่อเก็บไว้ก็ไม่ได้ จึงเปรียบได้กับพระลักษณะของพระเจ้าที่เป็นจิตไม่มีกาย เช่นนี้อาจเป็นการพยายามทำความเข้าใจได้ด้วยภาษาที่มนุษย์รู้จัก

2) มนุษย์ถูกสร้างมาตามแบบของพระเจ้าอย่างไร

เมื่อพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์มาตามแบบอย่างของพระเจ้า มนุษย์จึงแตกต่างจากสัตว์และสิ่งมีชีวิตทั้งปวง หากเปรียบว่าพระเจ้าคือเปลวเพลิง มนุษย์ก็คือเปลวเพลิงที่ถูกจุดต่อมาจากพระเจ้า มนุษย์จึงประกอบด้วยร่างกายและจิตวิญญาณ หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปย่อมไม่ใช่มนุษย์ มนุษย์จึงแตกต่างจากสัตว์ เพราะสัตว์อาจมี soul แต่ไม่มี spirit ซึ่งคำว่า spirit นี้พระคัมภีร์แปลว่า “วิญญาณ” และบางครั้งแปลว่า “จิต”

ในเรื่องความหมายของคำว่า “วิญญาณ” ตามความเข้าใจของผู้นับถือศาสนาอื่น เช่นศาสนาพุทธ กับคำว่า soul และ spirit ตามความเข้าใจของคริสตชนนั้น ก่อนข้างจะสับสนและแตกต่างกัน พุทธศาสนิกชนจึงเห็นว่าสัตว์มีวิญญาณเช่นเดียวกับมนุษย์ เพราะโดยทั่วไปคำว่า spirit มักจะแปลเป็นภาษาไทยว่า “จิต” และคำว่า soul มักจะแปลเป็นภาษาไทยว่า “วิญญาณ” แต่คำว่า จิต หรือวิญญาณ ตามความเข้าใจของพุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่เห็นว่ามี ความหมายเหมือนกันหรือเป็น สิ่งเดียวกัน แม้มีพุทธศาสนิกชนบางคนเห็นว่าจิตต่างจากวิญญาณหรือไม่ใช่สิ่งเดียวกันก็ตาม แต่สำหรับคริสตชนแล้ว spirit กับ soul นั้นแตกต่างกัน แต่พระคัมภีร์แปลคำ “spirit” ว่า “วิญญาณ” ซึ่งไม่ได้หมายถึง soul และบางครั้งก็แปลคำ “spirit” ว่า “จิต” เช่น “พระจิต” (Holy Spirit) ซึ่งบางฉบับก็แปลว่า “พระวิญญาณ” (Holy Spirit)

ตามคำสอนของศาสนาคริสต์ มนุษย์เป็นสิ่งสร้างเดียวในโลกนี้ที่เหมือนพระเจ้า เพราะมนุษย์มีวิญญาณ (spirit) เหมือนพระเจ้า แต่สัตว์ไม่มีวิญญาณ (spirit) ในพระคัมภีร์กล่าวว่า “พระเจ้าทรงเป็นพระวิญญาณ และผู้ที่นมัสการพระองค์ต้องนมัสการด้วยจิตวิญญาณ และความจริง”³⁰ (ยอห์น 4: 24) “God is Spirit, and those who worship Him must worship in spirit and truth.” วิญญาณจึงเป็นส่วนที่อยู่ลึกกว่าจิตใจของมนุษย์ เป็นส่วนที่ผลักดันให้มนุษย์ติดต่อกับพระเจ้า ในภาษาฮีบรู คำว่า “ruach” (วิญญาณ) เป็นคำเดียวกับ “ลม” หรือ “ลมปราณ” รากศัพท์ดั้งเดิมของคำว่า “spirituality” มาจากคำว่า “spiritus” ในภาษาละตินหมายถึงลมหายใจ ผสมกับคำว่า

³⁰ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 147.

“enthousiasmos” ซึ่งหมายถึง “the God within” หรือพลังอำนาจศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต³¹ ในพระคริสตธรรมคัมภีร์บันทึกว่า “พระเจ้าจึงทรงสร้างมนุษย์ขึ้นตามพระฉายาของพระองค์ ตามพระฉายาของพระเจ้านั้น พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นและได้ทรงสร้างให้เป็นชายและหญิง”³² (ปฐมกาล 1: 26-27) “พระเจ้าทรงปั้นมนุษย์ด้วยผงเคล็ดิน ระบายลมปราณเข้าทางจมูก มนุษย์จึงเป็นผู้มีชีวิต”³³ (ปฐมกาล 2: 7) “พระเจ้าผู้ทรงจึงท้องฟ้าออก และวางรากพิภพ และปั้นจิตวิญญาณให้มีอยู่ในมนุษย์ ตรัสว่า...”³⁴ (เศคาริยาห์ 12: 1) แต่ไม่มีที่ใดในพระคริสตธรรมคัมภีร์บันทึกไว้ว่า พระเจ้าทรงกระทำเช่นนั้นต่อสัตว์ซึ่งได้ทรงสร้างขึ้นก่อนมนุษย์ ในการเนรมิตสร้างสัตว์อื่นๆ นั้น พระเจ้าเพียงตรัส สรรพสัตว์ก็อุบัติขึ้น³⁵ (ปฐมกาล 1: 20-25) มนุษย์เท่านั้นจึงเป็นผู้มีวิญญาณ ซึ่งวิญญาณมนุษย์นี้มีความคล้ายคลึงกับพระวิญญาณ (rauch/ ลมปราณ) ของพระเจ้า มนุษย์จึงหาใช่เพียงสิ่งมีชีวิต แต่เป็นสิ่งมีชีวิตสิ่งเดียวในโลกนี้ที่มีวิญญาณ และสามารถต้อนรับลมปราณของพระเจ้าหรือพระวิญญาณของพระเจ้าให้เข้ามาสู่ตนได้ ดังที่ได้บันทึกไว้ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ว่า พระเยซูตรัสกับเขาว่า “สันติสุขจงดำรงอยู่กับท่านทั้งหลายเถิด พระบิดาทรงใช้เรามาฉนใจเราก็ใช้ท่านทั้งหลายไปฉนนั่น” ครั้นพระองค์ตรัสดังนั้นแล้ว จึงทรงระบายลมหายใจออกเหนือเขา ตรัสว่า “จงรับพระวิญญาณบริสุทธิ์เถิด...” (“Receive the Holy Spirit”)³⁶ (ยอห์น 20: 21-22) “ท่านทั้งหลายไม่รู้หรือว่าท่านเป็นพระวิหารของพระเจ้า และพระจิตของพระเจ้าทรงพำนักอยู่ในท่าน ถ้าใครทำลายพระวิหารของพระเจ้า พระเจ้าจะทรงทำลายเขา เพราะพระวิหารของพระเจ้านั้นศักดิ์สิทธิ์ และท่านก็คือพระวิหารนั้น”³⁷ (1 โครินธ์ 3: 16-23) ดังนั้น การทำแท้งหรือการฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์จึงเป็นการทำลายพระวิหารของพระเจ้าด้วย

ความหมายของคำว่า “spirituality” ในช่วงศตวรรษที่ 17 มีความหมายสะท้อนความคิดดั้งเดิมที่ใช้ในทางศาสนาแตกต่างกันี่ความหมายคือ

(1) หมายความว่าถึงคุณธรรมของชีวิต หรือ Moral sense of life ซึ่งเป็นความหมายที่สัมพันธ์กับความหมายดั้งเดิมในภาษาละติน ตรงกับภาษากรีกว่า pneuma หรือ life in the Spirit of

³¹ Novabizz, Spirituality, at <http://www.novabizz.com/NovaAce/Spiritual/Spirituality.htm>, (last visited 10 January 2011).

³² สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 2.

³³ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1346.

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1-2.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 178-179; Novabizz, op.cit.

³⁷ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 258.

God และถูกใช้ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ คำว่า spirituality จึงหมายถึงพลังด้านคุณธรรมที่กำกับชีวิตของมนุษย์ ซึ่งไม่มีในสัตว์

(2) เป็นความหมายซึ่งเป็นการมองแบบทวิลักษณ์ (Dualism) โดยแยกความจริงในโลกออกเป็นสองส่วน คือ spirit กับ matter ดังนั้น spirit จึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่ตรงข้ามกับวัตถุ ซึ่งเป็นแนวคิดของคริสเตียนนิกายเฮเลนนิสติก (Christain-Helenistic)³⁸ และในศตวรรษที่ 3 ได้มีการจำแนกชีวิตออกเป็นสามส่วนคือ ร่างกาย (body) จิตใจ (soul) และจิตวิญญาณ (spirit) ซึ่งสัตว์มีแต่จิตใจหรือ soul แต่ไม่มีจิตวิญญาณหรือ spirit

(3) หมายความว่าสิ่งที่อยู่ภายใต้อำนาจของศาสนจักร “property held or received in return for spiritual services” ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกใช้สะท้อนถึงขอบเขตอำนาจของศาสนจักร

(4) หมายความว่าคุณภาพหรือสภาวะแห่งชีวิตที่พ้นไปจากความเป็นไปทางโลกียสุข หรือเข้าถึงความเป็นจริงที่อยู่เหนือชีวิตที่ฉาบฉวย มีนัยที่เน้นชีวิตด้านในของปัจเจกภาพ อันเป็นความหมายที่เกิดขึ้นหลังการปฏิรูปคริสตศาสนาที่ทำให้การเข้าถึงพระเจ้ากลายเป็นเรื่องปัจเจกมากขึ้น³⁹

มนุษย์มีร่างกาย ใบหน้า หรือโครงสร้างตาม DNA ของบิดาและมารดาแห่งตน แต่จิตวิญญาณของมนุษย์ไม่ได้มาจากบิดามารดา หากแต่มาจากพระเจ้า ในพระคริสตธรรมคัมภีร์นั้น คำว่าวิญญาณกับมโนธรรม บางครั้งใช้สลับกัน เช่น “พระวิญญาณนั้นเป็นพยานร่วมกับวิญญาณจิตของเราทั้งหลายว่าเราทั้งหลายเป็นบุตรของพระเจ้า”⁴⁰ (โรม 8: 16) และ “ข้าพเจ้าพูดความจริงในพระคริสต์ ข้าพเจ้าไม่ได้มูสา ใจสำนึกผิดชอบ (มโนธรรม) ของข้าพเจ้าเป็นพยานฝ่ายข้าพเจ้าโดยพระวิญญาณบริสุทธิ์ว่า...”⁴¹ (โรม 9: 1) “มโนธรรม” จึงเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในวิญญาณ และวิญญาณนี้มาจากพระเจ้า จึงมีลักษณะเหมือนพระเจ้า ซึ่งนิกร ลีทิจิยาภรณ์ ศาสนาจารย์ของศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ยกตัวอย่างลักษณะของวิญญาณที่เหมือนกับพระเจ้าไว้ 6 ลักษณะ ได้แก่

³⁸เฮเลนนิสติกเป็นศาสนาของพระยาเวห์ในสมัยอารยธรรมกรีกโบราณซึ่งมีอิทธิพลต่อเทววิทยาของศาสนาคริสต์ ก่อนสมัยจักรพรรดิคอนสแตนตินแยกตัวเป็นอิสระจากโรมันตะวันตก และปฏิเสธพระราชอำนาจของพระสันตะปาปา ทำให้ศาสนาคริสต์แยกออกเป็นสองนิกายคือกรีกออร์ทอดอกซ์หรือไบเซนไทน์ และโรมันคาทอลิก (ดู Hellenic Civilization at <http://www.fsmitha.com/h1/ch11.htm>; Werner Wilhelm Jaeger, Early Christianity and Greek Paideia at <http://ask.metafilter.com/>; History of Christianity at <http://www.orthodoxy.ru>, (last visited 7 June 2011).

³⁹Novabizz, op.cit.

⁴⁰สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 241.

⁴¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 243.

- (1) พระเจ้าเป็นองค์ความดี มนุษย์จึงอยากทำดีเหมือนพระเจ้า
 - (2) พระเจ้าเป็นองค์ความยุติธรรม มนุษย์จึงรักและชอบความยุติธรรม
 - (3) พระเจ้าเป็นองค์ความรัก มนุษย์จึงเป็นผู้มีความรัก ความรักพ่อ รักแม่ รักลูก รักญาติพี่น้อง รักเพื่อน รักสามี รักภรรยา ฯลฯ ซึ่งมีใช่เพียงสัญชาตญาณแห่งความห่วงหาอาทรอย่างเช่นสัตว์หวงลูกของมัน มนุษย์จึงแตกต่างจากสัตว์ เพราะสัตว์แยกแยะความรักเช่นนี้ไม่ได้ เมื่อลูกของสัตว์นั้นโตขึ้น แม่ของสัตว์นั้นก็จะผสมพันธุ์กับลูกของตัวเองต่อไปตามสัญชาตญาณของการสืบพันธุ์
 - (4) พระเจ้าเป็นองค์ความเมตตากรุณา มนุษย์จึงเป็นผู้มีความเมตตากรุณา
 - (5) พระเจ้าทรงมีศักดิ์ศรี มนุษย์ทุกคนจึงมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นฐานะร่ำรวยหรือยากจน หญิงหรือชาย เป็นคนพิการหรือมีร่างกายสมบูรณ์ ย่อมมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันในฐานะเป็นบุตรของพระเจ้า
 - (6) พระเจ้าทรงเป็นองค์ความรู้ ทรงมีสติปัญญา มนุษย์จึงเป็นผู้มีสติปัญญา ซึ่งไม่ใช่สติปัญญาอย่างสัตว์ เพราะไม่มีสัตว์ใดในโลกที่มีสติปัญญาคิดค้นประดิษฐ์สิ่งต่างๆเช่นมนุษย์ได้ ไม่มีสัตว์ใดในโลกจับมนุษย์ไปขังไว้ได้ สัตว์อาจจับมนุษย์กินได้ ก็เป็นการจับตามสัญชาตญาณล่าเหยื่อของมัน แต่ไม่มีสัตว์ใดที่จะมีสติปัญญาจับมนุษย์ไปขังแล้วเลี้ยงไว้กินเป็นอาหารได้
- จากตัวอย่างลักษณะของวิญญาณทั้ง 6 ประการดังกล่าวนี้เราจะเห็นได้ว่าไม่มีในสัตว์ แม้สัตว์จะมีความรู้สึก รู้ร้อน รู้หนาว รู้สึกอบอุ่น รู้สึกเจ็บ สบาย และมีอารมณ์ รู้จักกลัว รัก โกรธ ดีใจ เสียใจ ฯลฯ เพราะเมื่อมันรู้สึกอย่างไรก็จะแสดงออกอย่างนั้น ซึ่งเป็นความหมายของคำว่า “วิญญาณ” ตามคำสอนของพุทธศาสนาที่ว่า “วิญญาณ คือ ธรรมชาติที่รู้อารมณ์ คำว่า “วิญญาณ” เป็นภาษาบาลี แปลเป็นภาษาไทยว่า “ใจ” คำว่า “จิต” และ “มโน” ทั้งสองคำนี้เป็นภาษาบาลี มีความหมายอย่างเดียวกับคำว่า “วิญญาณ” วิญญาณแสดงตัวออกมาเสมอ เช่น ตาเห็นก็คือวิญญาณเห็น หูได้ยิน คือวิญญาณได้ยิน สมองนึกคิด ก็คือวิญญาณนึกคิด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ วิญญาณคือความรู้สึกนึกคิด”⁴² และในพระอภิธรรมมัตถสังคหะ ปริจเฉทที่ 1 กล่าวว่า “จิต คือธรรมชาติหนึ่งซึ่งรู้ อารมณ์ จิตต้องมีอารมณ์และต้องรับอารมณ์จึงจะรู้และจำ จิต คือธรรมชาติที่รู้อารมณ์ หรือ ธรรมชาติที่ทำหน้าที่ เห็น ได้ยิน รู้กลิ่น รู้รส รู้สีกต่อการสัมผัสถูกต้องทางกายและรู้สึกนึกคิดทางใจ จิตนี้ไม่ว่าจะเกิดแก่สัตว์เดรัจฉาน มนุษย์ เทวดา หรือพรหมก็ตาม ย่อมมีลักษณะเหมือนกันคือ มี

⁴² พุทธวิทยา, ใน <http://larndham.net/index.php?showtopic=32550&st=0>, (last visited 8 January 2011).

การรู้อารมณ์เหมือนกันทั้งสิ้น จิตจะว่างจากอารมณ์ไม่ได้ เมื่อจิตเกิดขึ้นทุกครั้งจะต้องมีอารมณ์ให้รู้เสมอ จิตคือตัวรู้ ส่วนอารมณ์คือตัวถูกรู้ จิตหรือวิญญาณจึงหมายถึงสิ่งเดียวกัน⁴³

ความหมายของคำว่าจิตวิญญาณตามคำสอนของศาสนาพุทธจึงแตกต่างจากความเข้าใจของคริสตชน คำว่าวิญญาณในความหมายของศาสนาพุทธนั้นสัตว์จึงมีได้ แต่คำว่าจิตวิญญาณในความหมายของศาสนาคริสต์นั้นสิ่งมีชีวิตอื่นนอกจากมนุษย์ไม่อาจมีวิญญาณได้

ในพุทธพจน์กล่าวว่า “ผู้ใดสำรวมจิตได้ ผู้นั้นก็จะพ้นจากปวงแห่งมารได้... จิตโดยธรรมชาติแม้จะดิ้นรน กวัดแกว่ง รักษาไว้ได้ยาก ห้ามไว้ได้ยากก็จริง แต่ผู้มีปัญญาซาบซึ่งในธรรมย่อมทำจิตให้นิ่ง ให้สงบ ให้ดำเนินไปในทางที่ถูกได้”⁴⁴ ซึ่งตามคำสอนดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามนุษย์เท่านั้นที่จะสำรวมจิต ทำจิตให้นิ่ง ให้สงบ หรือให้ดำเนินไปในทางที่ถูกได้ ความสามารถในการสำรวมจิต หรือทำจิตให้นิ่ง ให้สงบ ให้ดำเนินไปในทางที่ถูกที่ควร รวมทั้งความรู้ตัวรู้ชั่ว หรือมโนธรรมนั้น เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของจิตวิญญาณตามความเข้าใจของคริสตชนซึ่งมีได้แต่ในมนุษย์เท่านั้น และเมื่อมนุษย์ตายวิญญาณซึ่งมีลักษณะเหมือนพระเจ้าผู้เป็นองค์ความดีและความบริสุทธิ์นี้ ยังคงอยู่มิได้ตายไปพร้อมกับร่างกายของมนุษย์ด้วย ไม่ว่าขณะที่ตายนั้นมนุษย์จะเป็นทารกที่มีจิตใจซึ่งมีความรู้สึกนึกคิดแล้วหรือไม่ก็ตาม

3) การทำแท้งไม่ใช่เป็นเพียงการฆ่าสิ่งมีชีวิต

เมื่อมนุษย์เหมือนพระเจ้าเพราะมนุษย์ถูกสร้างมาตามแบบอย่างของพระเจ้า มนุษย์จึงมีวิญญาณซึ่งมาจากพระเจ้า แตกต่างจากสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ การฆ่าหรือทำลายทารกที่อยู่ในครรภ์ด้วยการทำแท้ง จึงไม่ใช่เพียงการฆ่าสิ่งมีชีวิตเหมือนกับการฆ่าเชื้อโรค หรือฆ่าสัตว์ที่ไม่พึงปรารถนา เพราะเมื่อสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตนั้นตายแล้ว สัตว์หรือสิ่งมีชีวิตนั้นไม่มีจิตวิญญาณ (spirit) ตามความหมายของศาสนาคริสต์เหลืออยู่อีก แต่สำหรับมนุษย์นั้นนอกจากร่างกายแล้ว มนุษย์ยังมีจิตวิญญาณ ซึ่งจิตวิญญาณของมนุษย์ตามคำสอนของศาสนาคริสต์นั้นเกิดขึ้นพร้อมกับเวลาที่อยู่ผสมกับไข่ของหญิง พระศาสนจักรคาทอลิกยังสอนว่า ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิมนุษย์มีวิญญาณที่อมตะ นั่นคือถือว่า ชีวิตมนุษย์เริ่มต้นตั้งแต่เวลาที่เชื้อชีวิตของพ่อแม่ผสมกันแล้ว ซึ่งวาระนั้นถือว่ามีการปฏิสนธิหรือตั้งครรภ์แล้ว เมื่อปี ค.ศ. 1970 สหภาพการแพทย์สากลได้ยืนยันทำนองเดียวกันนี้ด้วย นอกนั้น วิทยาศาสตร์สาขาชีววิทยาก็รับรู้ว่า ชีวิตมนุษย์คนหนึ่งเป็นชีวิตเดียวที่เริ่มเมื่อมีการปฏิสนธิ และดำเนินต่อเนื่องกันไปจนตาย ชีวิตในครรภ์มารดาจึงเป็นมนุษย์แล้ว ก่อนที่จะมีสิทธิตามกฎหมายในฐานะเป็นบุคคล⁴⁵

⁴³จิตคืออะไร?, ใน <http://www.buddhism-online.org/pdf/section2.pdf>, (last visited 8 January 2011).

⁴⁴พุทธพจน์ ธรรมบทภาค 2/138 อ้างในพุทธวิทยา, เรื่องเดิม.

⁴⁵สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, เรื่องเดิม, หน้า 3.

การฆ่าร่างกายของทารกในครรภ์ด้วยการทำแท้ง ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดๆ และไม่ว่าหญิงจะมีระยะครรภ์เท่าใดก็ตาม จิตวิญญาณของทารกนั้นยังคงอยู่ ซึ่งจิตวิญญาณนั้นมีใช้ของบิดาหรือมารดา และจิตวิญญาณนั้นมีได้มาจากบิดาหรือมารดา แต่จิตวิญญาณมาจากพระเจ้า หญิงที่ตั้งครรภ์จึงไม่อาจอ้างสิทธิส่วนบุคคลใดๆ กระทำการล่วงสิทธิของจิตวิญญาณซึ่งอยู่ในครรภ์ได้ การทำลายร่างกายซึ่งเป็นที่รวมจิตวิญญาณของผู้อื่น แม้ไม่อาจฆ่าหรือทำลายจิตวิญญาณของเขาด้วย แต่เป็นการล่วงสิทธิของจิตวิญญาณนั้น ไม่ให้มีโอกาสใช้ร่างกายประกอบคุณธรรมสร้างคามดีงามตามที่จิตวิญญาณนั้นประสงค์ และเป็นการทำลายองค์ประกอบของความเป็นมนุษย์ที่ต้องมีทั้งร่างกายและจิตวิญญาณ เพราะเมื่อปราศจากร่างกายแล้ว แม้จิตวิญญาณยังคงอยู่ แต่เขาก็ไม่ใช่มนุษย์อีกต่อไป การฆ่าร่างกายของทารกซึ่งอยู่ในครรภ์ด้วยการทำแท้งจึงเป็นการทำให้มนุษย์กลายเป็นไม่ใช่มนุษย์ ในส่วนของเรื่องการมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย เป็นเพียงการกำหนดขอบเขตแห่งการให้ความคุ้มครองสิทธิของทารกในครรภ์นั้นตามกฎหมาย หาใช่สิ่งที่จะบ่งชี้ว่าทารกในครรภ์เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตหรือมีสภาพเป็นมนุษย์แล้วหรือไม่แต่ประการใด

3. มนุษย์ต้องให้ความเคารพและปกป้องมนุษย์ทุกชีวิต เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ

พระคัมภีร์ธรรมคัมภีร์นั้น แม้ไม่ได้กล่าวเจาะจงเกี่ยวกับการทำแท้ง แต่มีคำสอนหลายตอนในพระคัมภีร์ที่เปิดเผยชัดเจนว่าพระเจ้าทรงเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการทำแท้ง เช่นในหนังสือเยเรมีย์ 1:5 กล่าวว่า “เราได้รู้จักเจ้า ก่อนที่เราได้ก่อร่างตัวเจ้าในครรภ์ และก่อนที่เจ้าจะคลอดจากครรภ์ เราก็ได้กำหนดตัวเจ้าไว้”⁴⁶ และผู้ที่ทำให้ทารกในครรภ์เสียชีวิตจะต้องถูกลงโทษ⁴⁷ (อพยพ 21: 22-25) ชีวิตมนุษย์จึงต้องได้รับความเคารพและปกป้องอย่างเต็มที่ ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ ตั้งแต่วินาทีแรกที่มีชีวิต มนุษย์จะต้องได้รับการยอมรับว่า เรามีสิทธิของความเป็นมนุษย์ ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถที่จะละเมิดสิทธิของชีวิตที่บริสุทธิ์นั้นได้⁴⁸

4. การทำแท้งทุกกรณีเป็นความผิดทางศีลธรรม

ตั้งแต่ศตวรรษแรก พระศาสนจักรคาทอลิกยืนยันว่าการทำแท้งทุกกรณีนั้นเป็นความชั่วร้ายทางศีลธรรม คำสั่งสอนนี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลง การทำแท้งโดยจงใจถือว่าเป็นการจัดต่อกฎทางศีลธรรมในข้อฉกรรจ์ เพราะพระเจ้าซึ่งเป็นเจ้านายเหนือชีวิต มอบให้มนุษย์มีหน้าที่อันประเสริฐต้องรักษาชีวิต และมนุษย์ต้องถือน้ำที่นั่นด้วยวิธีอันเหมาะสมกับมนุษย์ เพราะฉะนั้นชีวิตต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ตั้งแต่เวลาปฏิสนธิทีเดียว⁴⁹ ทั้งผู้กระทำแท้งและผู้ที่ทำให้ความร่วมมือหรือเข้าเกี่ยวข้องถือว่ามีความผิดตามกฎหมายของพระศาสนจักร

⁴⁶สมามคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 1053.

⁴⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 98.

⁴⁸วัชศิลป์ กฤษเจริญ, เรื่องเดิม.

⁴⁹พระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อ 51 อ้างถึงใน วัชศิลป์ กฤษเจริญ, เรื่องเดิม.

มาตรา 1398 ซึ่งบัญญัติว่า “ใครจัดให้มีการทำแท้ง ต้องรับโทษให้ถูกขับออกจากพระศาสนจักร เพราะผลของการทำแท้ง”⁵⁰ “เพราะข้อเท็จจริงเดียวกันในการได้ประกอบอาชญากรรมนั้น” (กฎหมายพระศาสนจักร มาตรา 1314)⁵¹ และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายพระศาสนจักรกำหนดไว้ (กฎหมายพระศาสนจักร มาตรา 1323-1324) พระศาสนจักรคาทอลิกไม่มีเจตนาที่จะผ่อนปรน ขอบข่ายของความเมตตากรุณาในลักษณะเช่นนั้น พระศาสนจักรทำให้ประจักษ์แก่พ่อแม่และต่อ สังคมทั้งมวลถึงความรุนแรงหนักหน่วงของอาชญากรรมที่มีการประกอบขึ้น ความเสียหายที่ไม่อาจซ่อมแซมได้อันมีผลต่อผู้บริสุทธิ์ที่ถูกสังหาร⁵²

5. สิทธิการมีชีวิตอยู่นั้นอยู่เหนือกฎหมายใดๆ

วัชศิลป์ กฤษเจริญ บาทหลวงคาทอลิกให้ความเห็นว่า สิทธิไม่อาจจะเมิดได้ต่อชีวิตของปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นองค์ประกอบที่สร้างขึ้นในธรรมนูญของสังคมบ้านเมืองและการตรากฎหมาย สิทธิไม่อาจจะเมิดได้ของบุคคลจึงต้องได้รับการยอมรับและได้รับความเคารพจากสังคมและอำนาจทางการเมือง สิทธิของมนุษย์นั้นไม่ขึ้นกับปัจเจกบุคคลหรือพ่อแม่ หรือแม้แต่ผู้เป็นตัวแทนของสังคมหรือรัฐ สิทธินี้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติมนุษย์ และติดตามกับบุคคลซึ่งได้รับมาตั้งแต่แรกเริ่มที่ถูกสร้างขึ้น ท่ามกลางสิทธิพื้นฐานเหล่านี้จึงต้องระลึกว่า สิทธิต่อชีวิตและความครบครันทางกายภาพของการเป็นมนุษย์ทุกคน เริ่มตั้งแต่การปฏิสนธิจนถึงวันสิ้นใจ และกฎหมายต้องกำหนดโทษที่เหมาะสมสำหรับการละเมิดสิทธิของทารกในครรภ์โดยเจตนาเช่นนี้ เพราะตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิแล้ว ทารกต้องได้รับการปฏิบัติเสมือนเป็นมนุษย์คนหนึ่งและต้องได้รับการปกป้องอย่างเต็มที่

สภาพบุคคลตามกฎหมายกับการทำแท้งตามคำสอนของศาสนาคริสต์

การมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย เป็นเพียงการกำหนดขอบเขตการให้ความคุ้มครองสิทธิ และกำหนดหน้าที่ตามที่สังคมกำหนดขึ้นโดยกติการ่วมกันของสังคมนั้นๆ ที่เรียกว่ากฎหมาย ซึ่งการจะมีสภาพบุคคลตามกฎหมายหรือไม่ แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ตามกฎหมายของประเทศนั้นๆ การมีสภาพบุคคลหรือไม่ตามกฎหมาย จึงไม่ใช่การตัดสินว่าทารกนั้นเป็นมนุษย์แล้วหรือไม่ เหตุผลที่ว่ากฎหมายของหลายประเทศอนุญาตให้มีการทำแท้งได้ เนื่องจากยังไม่ถือว่า

⁵⁰Can. 1398 “A person who procures a completed abortion incurs a latae sententiae excommunication.”

⁵¹Can. 1314 “Generally, a penalty is ferendae sententiae, so that it does not bind the guilty party until after it has been imposed; if the law or precept expressly establishes it, however, a penalty is latae sententiae, so that it is incurred ipso facto when the delict is committed.”

⁵²วัชศิลป์ กฤษเจริญ, เรื่องเดิม.

ทารกนั้นมีสภาพบุคคล จึงไม่ได้หมายความว่า การทำแท้งไม่เป็นความผิดบาปตามคำสอนของศาสนาคริสต์ ตัวอย่างเช่น การฆ่าตัวตายตามกฎหมายไทยไม่ถือเป็นความผิด แต่ในทางศีลธรรม และตามคำสอนของศาสนาหลายศาสนาถือว่าเป็นความผิดบาป และตามมโนธรรมของมนุษย์ซึ่งเป็นความรู้ดีชั่วที่มีอยู่ภายในจิตใจของแต่ละคน โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาสอน ย่อมรู้ว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง แม้มีศาสนาบางศาสนาสอนว่าการฆ่าตัวตายไม่เป็นบาป อันเป็นผลนำไปสู่การฆ่าตัวตายหมู่ของคนบางกลุ่มหรือบางลัทธิ แต่ทุกศาสนาก็ยังคงยืนยันเหมือนกันว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ดังนั้น ถ้าหาก แม้แต่การฆ่าตัวเอง ซึ่งตนเองเป็นเจ้าของชีวิตของตนเองนั้นยังไม่ถูกต้อง การฆ่าชีวิตของผู้อื่นก็ ทารกซึ่งอยู่ในครรภ์ย่อมไม่ถูกต้องเช่นเดียวกันไม่ว่าจะอ้างเหตุผลใด ในกรณีที่กฎหมายอนุญาตให้มีการทำแท้งทารกในครรภ์ไม่ว่ากรณีใดจึงเป็นการกระทำที่ผิดบาปตามคำสอนของศาสนาคริสต์ทุกกรณี ดังนี้

1. การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายแต่ไม่ชอบด้วยศีลธรรมตามคำสอนของศาสนา

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 305 ระบุข้อยกเว้นที่ให้ผู้หญิงทำแท้งได้ถ้าการตั้งท้องนั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพของหญิง หรือเป็นผลจากการกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 276 – 277, 282-284 แต่ผู้กระทำความผิดต้องเป็นแพทย์และโดยหญิงยินยอม

1) การทำแท้งเพราะเหตุการตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อสุขภาพของหญิง

กฎหมายอาญาไทยยกเว้นให้ทำแท้งได้โดยไม่เป็นความผิดหากการตั้งครรภ์นั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพของหญิง โดยมีผู้กล่าวอ้างว่า กรณีดังกล่าวเป็นการขังน้ำหนักรุณธรรมทางกฎหมาย ด้วยการเลือกทำในสิ่งที่อันตรายน้อยกว่า เมื่อไม่สามารถปกป้องอันตรายสองประการพร้อมกันได้

สำหรับเรื่องนี้ ตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกเห็นว่าในกรณีที่การให้ยาหรือการผ่าตัดที่จำเป็นเพื่อรักษาชีวิตของตัวแม่เอง มีผลทำให้ทารกในครรภ์ต้องเสียชีวิตโดยไม่เจตนาอันถือว่าไม่มีความผิด เพราะไม่มีความตั้งใจจะทำแท้ง⁵³ อย่างไรก็ตาม คำสอนนี้ไม่ได้หมายความว่าอนุญาตให้ทำแท้งหรือฆ่าทารกโดยเจตนาเพื่อรักษาชีวิตของแม่ไว้ เพราะชีวิตทั้งของทารกที่อยู่ในครรภ์ และชีวิตของมารดา เท่าเทียมกัน จึงไม่อาจตัดสินให้ชีวิตหนึ่งคงอยู่โดยฆ่าอีกชีวิตหนึ่งได้ ผู้มีอำนาจตัดสินมีเพียงผู้เดียวคือพระเจ้า

ตัวอย่างเช่น มีคนสองคน คือ นาย ก และนาย ข กำลังจะจมน้ำ แต่มีไม้กระดานเพียงแผ่นเดียวที่จะสามารถช่วยให้รอดชีวิต ดังนี้ นาย ก หรือ นาย ข ที่จะมีสิทธิผลักอีกคนหนึ่งให้จมน้ำ เพื่อตนจะได้ครอบครองไม้กระดานนั้น ในกรณีเช่นนี้ ผู้ที่มีสิทธิตัดสินว่าผู้ใดควรมีชีวิตอยู่และผู้ใดควรตาย ไม่ใช่สิทธิทั้งของนาย ก หรือนาย ข แต่เป็นสิทธิของพระเจ้าผู้เดียวเท่านั้น

⁵³ ศาสนาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, เรื่องเดิม, หน้า 5.

ชีวิตของทารกที่อยู่ในครรภ์ย่อมมีสิทธิได้รับการปกป้องรักษาเสมือนมนุษย์คนอื่น ๆ การวินิจฉัยของแพทย์ จึงต้องให้ความเคารพต่อชีวิตและความสมบูรณ์ครบถ้วนของทารกในครรภ์นั้น โดยมุ่งที่จะให้ความพิทักษ์คุ้มครองเยียวยารักษา การวินิจฉัยนั้นจึงจะเป็นสิ่งถูกต้องตามศีลธรรม แต่การวินิจฉัยนั้นจะเป็นการขัดแย้งกับกฎศีลธรรมในข้อฉกรรจ์ เมื่อพิจารณาว่า ทารกในครรภ์นั้นไม่สมควรมีชีวิตหรือสมควรมีชีวิต โดยขึ้นอยู่กับผลการตรวจ เพื่อที่จะก่อให้เกิดการทำแท้ง การวินิจฉัยของแพทย์จึงต้องไม่มีผลเท่ากับการตัดสินใจลงโทษประหารชีวิต⁵⁴

กรณีตามตัวอย่าง เรื่องคนสองคนกำลังจะจมน้ำนั้น ถ้าคนหนึ่งผลักอีกคนหนึ่งให้จมน้ำ เพื่อแย่งเอาไม้กระดานนั้น ในทางกฎหมายไทยมีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 67 เรื่องการกระทำโดยจำเป็น แม้เป็นความผิด แต่ไม่ต้องรับโทษ แต่การกระทำนั้นต้องไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุ ซึ่งอย่างไรถือว่าเกินสมควรแก่เหตุหรือไม่ พิจารณาได้จากภัยซึ่งจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่อ้างว่ากระทำด้วยความจำเป็น เปรียบเทียบกับภัยซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำที่อ้างว่าจำเป็นนั้น หากภัยที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ได้รับผลร้ายมีน้อยกว่าภัยซึ่งจะเกิดขึ้นกับผู้กระทำแล้ว จึงอ้างการกระทำด้วยความจำเป็น เป็นเหตุยกเว้นโทษได้ แต่ถึงอย่างไรการกระทำนั้นก็ยังคงเป็นความผิด เพียงแต่ไม่ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากภัยซึ่งจะเกิดขึ้นแก่ตัวผู้กระทำโดยอ้างความจำเป็นนั้น มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ ภัยซึ่งจะเกิดแก่บุคคลอื่นที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น แม้เป็นการกระทำด้วยความจำเป็น ก็เป็นการกระทำที่เกินสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นย่อมเป็นความผิดและไม่ได้รับยกเว้นโทษโดยเทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8046/2542 ซึ่งวินิจฉัยว่า “บ. บังคับให้จำเลยนัดผู้ตายมาพบเพื่อมา หากไม่นัดจะฆ่าจำเลยชี้ให้เห็นว่าจำเลยร่วมฆ่าผู้ตายเพราะตกอยู่ภายใต้อำนาจของ บ. ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ แต่ถือได้ว่ากระทำไปเกินสมควรแก่เหตุหรือเกินไปกว่ากรณีแห่งความจำเป็น” ตามคำวินิจฉัยของศาลฎีกานี้ ศาลลงโทษจำเลยฐานเป็นตัวการร่วมกันฆ่าผู้ตาย ซึ่งจำเลยอ้างว่ากระทำโดยจำเป็น เพราะอยู่ภายใต้บังคับของ บ. ซึ่งจำเลยไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ แต่ศาลเห็นว่าภัยที่เกิดขึ้นกับผู้ตาย และภัยที่จะเกิดขึ้นแก่จำเลยนั้น เป็นภัยอันตรายต่อชีวิตเท่ากัน แม้เป็นการกระทำโดยจำเป็นแต่ถือว่าเกินสมควรแก่เหตุ จำเลยจึงมีความผิดและไม่ได้รับยกเว้นโทษ

กรณีตามตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่ว่า นาย ก หรือนาย ข จึงไม่อาจอ้างว่ากระทำด้วยความจำเป็นเพื่อยกเว้นโทษ เพราะภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่นก็คือความตาย ซึ่งเป็นอันตรายเท่ากับภัยที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง แม้เป็นการกระทำโดยจำเป็น แต่ก็เป็นการกระทำที่เกินสมควรกว่าเหตุ ย่อมมีความผิดและต้องได้รับโทษ เหตุฉะนี้ ประมวลกฎหมายอาญาจึงต้องบัญญัติยกเว้นโทษของหญิงที่ทำแท้งเพราะเหตุการตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อสุขภาพของหญิงไว้โดยเฉพาะ ตามมาตรา 305 เนื่องจากไม่อาจใช้บทบัญญัติในมาตรา 67 แห่งประมวลกฎหมายอาญายกเว้นโทษได้ เพราะภัย

⁵⁴ วัชศิลป์ กฤษเจริญ, เรื่องเดิม.

ที่เกิดกับตัวหญิงซึ่งเป็นมารดา เมื่อเปรียบเทียบกับภัยที่จะเกิดแก่ทารกในครรภ์นั้น บางกรณีภัยที่เกิดกับสุขภาพของหญิงอาจไม่ถึงกับทำให้หญิงต้องเสียชีวิต จึงเป็นภัยที่น้อยกว่าภัยซึ่งเกิดกับทารกโดยการทำแท้ง แม้ในบางกรณีอาจเป็นภัยต่อชีวิต ระหว่างความตายของหญิงผู้เป็นมารดาหรือทารกก็เป็นภัยที่อันตรายเท่ากัน หากอันตรายที่น้อยกว่าดังเหตุผลของผู้ที่กล่าวอ้างว่า เป็นการชั่งน้ำหนักคุณธรรมทางกฎหมาย ด้วยการเลือกทำในสิ่งที่เป็นอันตรายน้อยกว่าไม่

เหตุใดกรณีคนสองคน คือนาย ก และนาย ข ซึ่งกำลังจะจมน้ำ คนหนึ่งจึงตัดสินใจชีวิตอีกคนหนึ่งให้ตาย เพื่อตัวเองรอด แต่ไม่เสียสละตัดสินใจให้ตนเองตายเพื่อให้อีกคนหนึ่งรอด การที่นาย ก หรือนาย ข จะมีชีวิตรอดหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความเห็นแก่ตัวของคนหนึ่งกับความอ่อนแอกว่า หรือมีทางต่อสู้น้อยกว่าหรือไม่มีทางต่อสู้เลยของอีกคนหนึ่ง ไม่ใช่อันตรายของใครน้อยกว่า เหตุนี้กฎหมายจึงไม่ยกเว้นโทษให้ การที่มารดาตัดสินใจให้ทารกในครรภ์ตาย จึงไม่ใช่การเลือกอันตรายที่น้อยกว่าเช่นเดียวกัน เพราะการวินิจฉัยของแพทย์ที่ว่าจะส่งผลให้มารดาถึงแก่เสียชีวิตได้นั้น ก็เป็นเพียงความเห็นของแพทย์ ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ แต่เป็นความเห็นแก่ตัวของมารดา ซึ่งกระทำต่อบุตรผู้ที่มีทางต่อสู้น้อยกว่าหรือไม่มีทางต่อสู้เลย แม้กฎหมายอาญาไทยบัญญัติยกเว้นโทษให้หญิงผู้เป็นมารดานั้นโดยเฉพาะ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการกระทำนั้นยังคงเป็นความผิด เพียงแต่กฎหมายยกเว้นโทษให้ และยังคงเป็นความผิดบาปมหันต์ตามคำสอนของศาสนาคริสต์มิใช่เป็นเพียงบาปเบา

อนึ่ง แม้ในกรณีที่ความเห็นของแพทย์ถูกต้องว่า การตั้งครรภ์ส่งผลให้มารดาถึงแก่เสียชีวิตนั้น ย่อมมีผลทำให้ทารกในครรภ์ถึงแก่ความตายพร้อมกับมารดา จึงไม่สามารถเกิดมาเช่นเดียวกับกรณีที่ทารกนั้นถูกทำแท้ง แต่ความตายของทารกในกรณีเช่นนี้ไม่ใช่ความผิดบาปของมารดา แต่การที่มารดาฆ่าทารกเพื่อรักษาชีวิตของตนไว้ อันตรายซึ่งจะเกิดแก่ทารก และอันตรายที่จะเกิดแก่มารดานั้น เป็นอันตรายที่เท่ากัน เพราะอันตรายที่จะเกิดกับทารกก็คือความตาย จึงไม่เป็นการให้อ้างเพื่อฆ่าทารกในครรภ์ได้เช่นกัน

สำหรับการทำแท้งในกรณีที่การตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตของแม่อย่างร้ายแรง ยังมีปัญหาการตีความคำว่า “เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” ตามมาตรา 305 แห่งประมวลกฎหมายอาญาว่า หมายความว่ารวมถึงสุขภาพจิตด้วยหรือไม่ อย่างไรก็ดี แพทยสภาได้ออกข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ ตามมาตรา 305 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 118 ง วันที่ 15 ธันวาคม 2548 หน้า 7 เพิ่มเติมข้อยกเว้นสองประการที่ทำให้แพทย์ทำแท้งได้ คือ ถ้าหญิงนั้นมีปัญหาสุขภาพจิต และมีแพทย์ที่ไม่ได้เป็นผู้ยุติการตั้งครรภ์ให้แก่หญิง อย่างน้อย 1 คน รับรองตามขั้นตอนและเงื่อนไข ประการหนึ่ง และถ้าหญิงนั้นมีความเครียดเนื่องจากพบว่าทารกในครรภ์พิการรุนแรง หรือเสี่ยงที่จะเป็นโรคพันธุกรรมรุนแรง ซึ่งสูตินรีแพทย์ หรือแพทย์ด้านเวชพันธุศาสตร์ได้ตรวจรับรองแล้ว อีกประการหนึ่ง

ในเรื่องนี้ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยให้ความเห็นว่า ความร้ายแรงของอันตรายต่อสุขภาพจิตของแม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับที่ตั้งครรภ์โดยตรง แต่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกหรือความคิดถึงสภาพปัจจุบันและการคาดการณ์ล่วงหน้าอย่างผิดๆ หรือไม่ตรงความเป็นจริงของผู้เป็นแม่ ทางแก้จึงควรแนะนำให้ผู้ที่อยู่ในสภาพจิตเช่นนั้นเข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้กล้าเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ไม่ใช่เหตุผลที่จะทำให้การทำแท้งด้วยเหตุนี้กลายเป็นไม่ใช่การฆ่าคน และปราศจากความผิด

สำหรับผู้เขียนเห็นว่า หากหญิงต้องเสียสุขภาพจิตด้วยสาเหตุอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ การทำแท้งก็ทำให้การรักษาผู้ป่วยทางจิต และยิ่งอาจเป็นการซ้ำเติมสภาพจิตของหญิงนั้นให้แย่ลง เพราะมโนธรรมหรือความรู้ดีชั่วแห่งจิตได้สำนึกยอมบ่งบอกว่าได้ทำลายชีวิตของผู้บริสุทธิ์

2) การทำแท้งเนื่องจากหญิงถูกข่มขืน

กรณีที่มีการตั้งครรภ์เป็นผลจากการกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 276 – 277, 282-284 หรือการตั้งครรภ์เนื่องจากหญิงถูกข่มขืน กฎหมายอาญายกเว้นความผิดฐานทำแท้ง แต่ผู้กระทำความผิดต้องเป็นแพทย์และโดยหญิงยินยอม จึงเป็นการทำแท้งที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ในบริบทของศีลธรรมตามคำสอนของศาสนาคริสต์ ไม่เป็นเหตุยกเว้นให้การกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดบาป

การทำแท้งเนื่องจากการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการถูกข่มขืนหรือหลอกลวงนั้น แม้เป็นกรณีที่สร้างบาดแผลทางใจให้แก่หญิงที่ตั้งครรภ์ซึ่งต้องทนอภัยสอดส่องและต้องรับภาระชีวิตของเด็กที่จะเกิดมาฝ่ายเดียวโดยไม่มีความผิด แต่ตามคำสอนของคริสตศาสนาเห็นว่าไม่เป็นการถูกต้องที่จะหลีกเลี่ยงผลของความชั่วประการหนึ่งของคนอื่น ด้วยการกระทำผิดอีกอย่างหนึ่งด้วยตนเอง การที่ชายข่มขืนหญิง เป็นการกระทำผิดครั้งที่หนึ่ง และหากหญิงฆ่าทารกในครรภ์ก็เป็นการกระทำผิดครั้งที่สอง ในทัศนะของคริสตศาสนาเห็นว่า การทำผิดสองครั้งไม่ได้ช่วยทำให้ทุกอย่างถูกต้องขึ้นมาได้ ทารกในครรภ์เป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่เคยกระทำผิดไม่สมควรถูกฆ่าเพราะความผิดที่กระทำโดยผู้อื่น เด็กที่เกิดมาเนื่องจากผลของการกระทำความผิดกล่าว อาจถูกยกให้ครอบครัวยุติธรรมแต่ไม่สามารถมีด้วยตนเองได้ หรือแม่อาจอยากเลี้ยงไว้เองก็ได้ แต่ทารกไม่ควรถูกลบโทษเพราะการกระทำที่ชั่วร้ายของผู้เป็นพ่อ⁵⁵ นอกจากนี้ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยเห็นว่า ควรแก้ไขโดยให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน ส่วนหญิงที่ประสบเคราะห์กรรมก็ควรจะทำสิ่งที่ถูกที่ควรให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่ผลักดันผลร้ายให้คนอื่นที่ไม่ได้รู้เห็นด้วย ในกรณีที่เกรงว่า เด็กซึ่งเกิดมาจะกลายเป็นเด็กมีปัญหา และสร้างปัญหาให้แก่

⁵⁵ พระคัมภีร์พูดว่าอย่างไรเกี่ยวกับการทำแท้ง, ใน <http://www.gotquestions.org/Thai/Thai-abortion.html>, (last visited 2 March 2011).

สังคมต่อไปนั้น เป็นปัญหาในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งควรแก้ไขด้วยกระบวนการ และวิธีการ ในการช่วยเหลือเลี้ยงดูเด็กนั้น มิใช่ด้วยการฆ่า

หากการทำแท้งโดยเหตุหญิงถูกข่มขืนนี้เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ ไม่ควรถูกประณามว่า ทำบาป หรือทำผิด ไม่ว่าการตั้งครรภ์จะเกิดจากหญิงถูกหลอกลวง หรือหญิงเป็นผู้เยาว์และยินยอมก็ตาม สังคมควรเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องการทำแท้ง ด้วยการยอมรับให้มีการทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมายเพื่อความปลอดภัยของหญิงซึ่งตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และไม่ควรประณามหญิงที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์เหล่านี้ซึ่งต้องการแก้ปัญหาด้วยการทำแท้งนั้น จึงเห็นว่ากฎหมายควรอนุญาตให้ ทำแท้งได้ เช่นนี้ การที่หญิงอุ้มครรภ์ และยอมให้เด็กคลอดออกมาโดยไม่ได้สมรส จึงยังไม่สมควร ถูกประณาม เพราะปัญหาที่นำไปสู่การทำแท้ง คือการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ประการหนึ่งเกิดจาก ทัศนคติของสังคมต่อหญิงที่ท้องโดยไม่มีพ่อ หรือเป็นการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เป็นต้น และสังคมมองว่าการทำแท้งเป็นเรื่องธรรมดา ใครๆ ก็ทำ กัน ไม่เห็นน่าอายหรือผิดตรงไหน⁵⁶ การแก้ปัญหาคือการทำแท้ง จึงต้องแก้ด้วยการเปลี่ยนทัศนคติของ สังคมในเรื่องการตั้งครรภ์ของหญิงโดยไม่ได้สมรส ยอมรับเด็กที่เกิดโดยไม่มีการสมรสและมารดา ของเด็ก สังคมต้องให้อภัยแม้การตั้งครรภ์เกิดขึ้นเพราะความยินยอมของหญิงก็ตาม โดยเฉพาะหญิง ที่ตั้งครรภ์เนื่องจากถูกข่มขืน แม้ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพจิตใจของหญิงที่ยอมรับพ่อของทารก ในครรภ์ไม่ได้ แต่อีกส่วนหนึ่งก็เกิดจากความอับอาย เพราะสังคมไม่ยอมรับการตั้งครรภ์และมีบุตร โดยไม่ได้สมรส หากสังคมเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องนี้ใหม่ จะไม่เพียงแต่สามารถรักษาชีวิตและจิต วิญญาณของทารกที่อยู่ในครรภ์นั้น เพราะโดยวิธีนี้ย่อมรักษาชีวิตของมารดาให้ปลอดภัยจากการทำ แท้งเถื่อนด้วย และหากหญิงที่ถูกข่มขืนจนตั้งครรภ์คนใดไม่ยอมทำแท้ง แม้ได้รับยกเว้นตาม กฎหมายอาญาให้ทำได้ สังคมควรยกย่องหญิงคนนั้นเป็นพิเศษ เช่น ให้เด็กที่เกิดมามีโอกาสได้รับ การศึกษาฟรีสูงที่สุดเท่าที่เด็กนั้นต้องการ หรือหญิงนั้นจะได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ หากไม่ต้องการ เด็กเมื่อคลอดแล้ว ก็สามารถติดต่อให้หน่วยงานหรือองค์กรการกุศลรับเลี้ยงได้ และหญิงควรได้รับความช่วยเหลือตั้งแต่ขณะตั้งครรภ์ หรือมาตรการอื่นๆ ดังเช่นคำให้สัมภาษณ์ของหญิงอายุ 15 ปี ซึ่ง ยังเป็นนักเรียนอยู่คนหนึ่งว่า “เรียนหนูก็ไปเรียนได้ แก่ก็ไม่ว่าอะไร ผู้ใหญ่ทางนี้เขาก็รู้หมดแล้ว ไม่ เห็นเป็นอะไร ผู้ใหญ่เขาก็ให้อาไว้ได้ ถ้าเราจะเอาไว้ก็ไม่มีปัญหาอะไรแล้ว”⁵⁷ แม้ตัวอย่างของหญิง ผู้ให้สัมภาษณ์นี้ จะมีได้ตั้งครรภ์เนื่องจากถูกข่มขืน แต่แสดงให้เห็นชัดเจนถึงทัศนคติของสังคมที่มี ผลต่อการตัดสินใจของหญิงว่า ควรเก็บครรภ์ไว้ หรือควรทำแท้ง หากหญิงที่ตั้งครรภ์ด้วยการมี

⁵⁶ กนกวรรณ ธรารวรรณ, รายงานผลการวิจัยเรื่องสถานการณ์ของผู้หญิงที่ตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม, (กรุงเทพมหานคร: โครงการรณรงค์เพื่อสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ สภาประชากร, 2541), หน้า 35-69.

⁵⁷ กนกวรรณ ธรารวรรณ, เรื่องเดิม, หน้า 88.

เพศสัมพันธ์อย่างเต็มที่ ในขณะที่ไม่พร้อม ยังตัดสินใจเก็บครรภ์ไว้ เมื่อบุคคลในสังคมรอบตัวเขา ไม่มีทัศนคติในทางลบโดยการประณามเขาว่าเป็นหญิงง่ายหรือท้องไม่มีพ่อ หญิงที่ตั้งครรภ์เพราะ ถูกข่มขืนซึ่งไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะถูกประณามจากสังคมในทำนองดังกล่าว จึงมีโอกาสสูงที่จะตัดสินใจไม่ฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์ด้วยการทำแท้ง เมื่อทัศนคติของสังคมในเรื่องนี้เปลี่ยนแปลงไป

ถ้าสังคมเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องนี้ใหม่ แม้หญิงที่ตั้งครรภ์เพราะถูกข่มขืน ก็อาจไม่ตัดสินใจฆ่าชีวิตและจิตวิญญาณซึ่งอยู่ในครรภ์ของตน นอกจากนี้หญิงอื่นซึ่งตั้งครรภ์โดยไม่สมรส ก็สามารถเก็บทารกในครรภ์ไว้ และอยู่อย่างมีความมั่นใจในการยอมรับของสังคม หากผิดพลาดจนเกิดตั้งครรภ์ ไม่ว่าจะเพราะความอ่อนต่อโลกหรือเพราะเหตุใดๆ ก็จะไม่ถูกประณามว่าเป็นหญิงง่าย หรือสำส่อน เนื่องจากผู้พบเห็นอาจเข้าใจว่า เป็นการตั้งครรภ์เพราะถูกข่มขืนแต่ไม่ยอมทำแท้งอัน เป็นที่ยกย่องของสังคมก็ได้ และตามคำสอนของศาสนาคริสต์นั้นก็ห้ามมิให้ตัดสินผู้อื่น เมื่อพบเห็น หญิงที่ตั้งครรภ์ จึงไม่อาจตัดสินเขาว่าตั้งครรภ์เพราะเหตุใด ด้วยการสมรสที่ถูกต้องหรือไม่ ดังที่ กล่าวไว้ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ว่า “อย่าวินิจฉัยโทษเขา และท่านทั้งหลายจะ ไม่ได้ถูกวินิจฉัยโทษ อย่างกล่าวโทษเขา และท่านทั้งหลายจะ ไม่ถูกกล่าวโทษ จงยกโทษให้เขา และ เขาจะยกโทษให้ท่าน... เพราะว่าท่านจะดวงให้เขาด้วยทะนานอันใด พระเจ้าจะได้ทรงดวงให้ท่าน ด้วยทะนานอันนั้น”⁵⁸ (ลูกา 6: 37-38) การเปลี่ยนทัศนคติของสังคมเช่นนี้จึงเป็นการแก้ปัญหการทำแท้ง มากกว่าการเปลี่ยนทัศนคติให้สังคมยอมรับให้มีการทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมายแต่ไม่ ถูกต้องตามศีลธรรม เพราะการที่กฎหมายอาญาบัญญัติให้การทำแท้งเป็นความผิดและมีโทษ ก็เพื่อ ค้ำครองทารกที่อยู่ในครรภ์ไม่ให้ถูกฆ่า อีกทั้งการยอมรับให้มีการทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ได้ทำให้ไม่มีการทำแท้ง หรือทำให้การทำแท้งหมดไป การอนุญาตให้ทำแท้งจึงไม่ใช่การ แก้ปัญหการทำแท้ง แต่เป็นการแก้ปัญหของหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ด้วยการทำแท้ง และทำ ให้มีการทำแท้งได้ง่ายขึ้นและมากขึ้น

2. การทำแท้งเพราะเด็กที่เกิดมาอาจพิการ หรือเนื่องจากการคุมกำเนิดที่ล้มเหลว หรือทารกมีความผิดปกติ หรืออาจติดโรคร้ายแรง

นอกจากข้อยกเว้นให้ทำแท้งได้ตามกฎหมายอาญาสองประการตามมาตรา 305 แล้ว มี ผู้เสนอให้ขยายข้อยกเว้น หรือออกกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้ในกรณีอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีกหลาย ประการ เช่น การตรวจพบว่าเด็กที่เกิดมาอาจพิการ หรือเนื่องจากการคุมกำเนิดที่ล้มเหลว มีความ ผิดปกติหรืออาจติดโรคร้ายแรง

สภาพระสังฆราชคาทอลิกฯ เห็นว่าการทำแท้งด้วยเหตุผลที่ว่าทารกที่เกิดมาอาจพิการ หรือติดโรคร้ายแรงนั้น เป็นการมองคุณค่าของชีวิตมนุษย์ในด้านผลประโยชน์ หากยอมรับหลักการ

⁵⁸ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 100.

นี้เพื่อทำแท้ง ในไม่ช้าก็จะต้องยอมจำนนต่อเหตุผลที่จะกำจัดคนพิการและคนชราที่ต้องทรมาณและเป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมโดยเปล่าประโยชน์ด้วย

การทำแท้งโดยอ้างเหตุผลว่าทารกที่เกิดมาอาจพิการ หรืออาจเป็นโรคร้ายแรง แม้จะอ้างว่าเพื่อเด็กนั้นจะไม่ต้องมีชีวิตที่ยากลำบาก ดังนั้นการฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์แม้จะเป็นความผิดบาปแต่ก็เป็นเพียงบาปเบา นั้น ในข้อนี้ เมื่อพิจารณาตามคำสอนของศาสนาคริสต์ เห็นได้ว่า การฆ่าตัวเองตาย ยังเป็นความผิดบาปและเป็นบาปหนัก การฆ่าชีวิตของผู้อื่นจะเป็นเพียงบาปเบาได้อย่างไร เหตุผลแท้จริงของการทำแท้งในกรณีนี้ นั่น จึงไม่ใช่เพียงต้องการช่วยเหลือทารกนั้นมิให้เกิดมาได้รับความยากลำบาก หากแต่เป็นเพราะทั้งตัวหญิงนั้นและสังคมนั้นไม่ต้องการรับภาระเนื่องจากเกรงว่าความสะดักสะบวยที่ตนมีอยู่จะลดน้อยลง การชักนำให้นักคุณธรรมทางกฎหมายว่าควรคุ้มครองทารกในครรภ์ที่พิการ เป็นโรคร้ายแรง หรือควรคุ้มครองมารดาที่ประสงค์จะทำแท้งนั้น แท้จริงคือการชักนำให้กระหว่าง ชีวิตของมนุษย์ อันได้แก่ทารกในครรภ์ กับภาระทางเศรษฐกิจผลประโยชน์ด้านความสะดวกสบายของมารดา และสังคมที่จะไม่ต้องแบกรับภาระเมื่อเด็กนั้นเกิดมาพิการ การเลือกระหว่างความตายของทารกในครรภ์ แลกกับสภาพความสะดวกสบายของมารดา และสังคมที่ไม่ต้องแบกรับภาระ หากเห็นว่า ผลประโยชน์ด้านความสะดวกสบายมีความสำคัญมากกว่าชีวิตแล้ว คงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นคุณธรรมทางกฎหมาย

การอ้างทฤษฎีอรรถประโยชน์ ที่ว่า การกระทำที่ชอบธรรมคือการกระทำที่ส่งเสริมให้เกิดความสุข กฎหมายจึงต้องก่อให้เกิดปริมาณความสุขได้มากที่สุดสำหรับคนจำนวนมากที่สุดในสังคม การออกกฎหมายจึงต้องสอดคล้องกับหลักอรรถประโยชน์นั้น โดยการอนุญาตให้ทำแท้งทารกในครรภ์ที่มีปัญหาด้านสุขภาพได้⁵⁹ นั้น ผู้เขียนเห็นว่า เป็นการกล่าวอ้างโดยเข้าใจความหมายของทฤษฎีดังกล่าวคลาดเคลื่อน เนื่องจากเควิด ฮูม ผู้เขียนทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยม เห็นว่า “มนุษย์มีธรรมชาติที่ซับซ้อนแม้มีเหตุผลแต่ก็มีอารมณ์ มีความรัก ความสงสาร สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างไรก็ตามมนุษย์ยังมีความเห็นแก่ตัว และหลายครั้งมนุษย์ทำไปเพียงเพื่อความพอใจของตน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายลงโทษเพื่อให้เกิดการยับยั้งชั่งใจ ไม่ทำตามสัญชาตญาณอันเกิดจากความเห็นแก่ตัว ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกันได้

เยเรมี เบนธัม นักปรัชญาประโยชน์นิยม ผู้เขียนหลักการว่าด้วยอรรถประโยชน์ และเสนอแนวคิด “ความสุขของจำนวนมากที่สุด” ซึ่งปรากฏอยู่ในหลักศีลธรรมและการตรากฎหมายเบื้องต้นของเบนธัม เห็นว่า มนุษย์อยู่ภายใต้อำนาจของความพึงพอใจกับความเจ็บปวด การตัดสินใจว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ ก็เพื่อหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด และให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจ ตามหลักจริยธรรมว่าด้วยอรรถประโยชน์เพื่อความสุข มนุษย์จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะตามหลัก

⁵⁹ เมธิกาญ์ ช้างหัวหน้า, “ความชอบธรรมในการทำแท้ง กรณีชีวิตในครรภ์มารดาไม่สมบูรณ์,” สุบรรณ 56, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2552): 160.

ศีลธรรม หรือความเข้าใจในเหตุผลที่ถูกต้อง หรือหลักทฤษฎี การปฏิบัติตามกฎหมายคือความพึงพอใจตามเจตจำนงของพระเจ้า และสภาพบังคับแก่กฎของความประพฤติ (a rule of conduct) หรือกฎหมายมี 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) สภาพบังคับทางกายภาพ (physical sanction) (2) สภาพบังคับทางการเมือง (political sanction) (3) สภาพบังคับทางศีลธรรม (moral sanction) และ (4) สภาพบังคับทางศาสนา (religious sanction) ซึ่งเป็นการกระทำที่ก่อความไม่พอใจให้แก่พระเจ้าเรียกว่า “บาป” (sin)

อย่างไรก็ตาม ผู้ตรากฎหมายรู้ว่ามนุษย์ไม่ชอบทำในสิ่งที่ได้ทำให้เขาต้องถูกกดขี่ด้วยสภาพบังคับ (sanction) การออกกฎหมายมาบังคับใช้จึงตระหนักถึงการก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะเพิ่มความสุข (happiness) แก่สังคม สภาพบังคับ (sanction) จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้เพิ่มความสุข หลักการตรากฎหมายที่เป็นบทลงโทษ จึงต้องวัดดูว่าเป็น “การกระทำที่ผิดพลาดไป” มากน้อยเพียงใด จากผลของการกระทำเกิดความเจ็บปวดมากน้อยตามมาเท่าใด วัดได้จากการกระทำที่ผิดนั้น และการกระทำผิดใดที่ส่งผลให้เกิดความบาปชั่วยิ่งถือว่าผิดมหันต์

จอห์น สจ๊วต มิลล์ นักคิดแนวอรรถประโยชน์นิยมอีกผู้หนึ่ง เห็นว่า การวัดค่าทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่วัดยาก การที่กล่าวว่า หลักอรรถประโยชน์นิยมมีรากฐานอยู่ “บนหลักความสุข – the greatest happiness Principle” แล้วทำให้หันไปสู่การกระทำที่ถูกต้องนั้นจึงเป็นความเชื่อที่ “ผิด” เนื่องจากไม่ใช่แค่ความสุขอย่างเดียว แต่มนุษย์ยังมีพันธกิจว่าด้วย “หน้าที่-duty” อยู่ด้วย ซึ่งคอยชี้แนะให้มนุษย์กระทำตามหลักศีลธรรม ดังนั้นแม้เบเนธัมและมิลล์จะให้ความสำคัญแก่เจตจำนงของเสียงส่วนใหญ่ ตามหลักแห่งมสุขอรรถประโยชน์นิยม แต่มิลล์เพิ่มเติมว่าเสียงส่วนใหญ่ต้องไม่ไปกดขี่เสียงส่วนน้อย ใครก็ตามที่กระทำให้เกิดผลกระทบต่อการกระทำที่เป็นเสรีภาพแก่ฝ่ายอื่น ผู้ถูกระทบย่อมมีสิทธิที่จะปกป้องเสรีภาพของฝ่ายตนได้

หลักแห่งอรรถประโยชน์นิยม จึงเป็นหลักการตอบแทนให้สำนึกในบาปบุญคุณโทษ (pure retribution) แก่ใครก็ตามที่ไปก่อกรรมทำเข็ญแก่ผู้อื่นให้กลายเป็นเหยื่อ (victim) ให้ได้รับความเจ็บปวด และยังสามารถนำไปสู่ความทุกข์แก่คนอีกจำนวนมากในสังคมโดยรวม ในสังคมที่เจริญแล้ว สมาชิกในสังคมจึงพึงมีเจตจำนงที่จะปกป้องผู้อื่นให้พ้นจากการถูกกระทำในทางร้าย⁶⁰ ดังนั้นการออกกฎหมายจึงต้องปกป้องทารกผู้บริสุทธิ์ซึ่งอยู่ในครรภ์มิให้ถูกฆ่า เพราะการฆ่าทารกในครรภ์ไม่ใช่ความพึงพอใจตามเจตจำนงของพระเจ้า และเป็นการกระทำที่ส่งผลให้เกิดความบาปชั่วยิ่งถือว่าผิดมหันต์ การอ้างประโยชน์สุขของมารดาเพื่อฆ่าทารกในครรภ์ เป็นการกระทำที่กระทบต่อเสรีภาพของทารกที่มีชีวิต โดยไม่มีทางต่อสู้ และไม่สามารถปกป้องเสรีภาพของตนเองได้

⁶⁰ วาริญา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม, “ปรัชญาชั้นแนะนำ กระแสคิดที่ทรงอิทธิพลต่อโลก,” ใน หนังสือชุดนักคิดตะวันตก 1 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชีวาภิวัฒน์, 2547), หน้า 220-243.

สังคมจึงควรต้องออกกฎหมายเพื่อปกป้องทารกในครรภ์นั้นมิให้ถูกฆ่า หาใช้สนับสนุนให้มีการฆ่า โดยอ้างหลักแห่งอรรถประโยชน์นิยมผิดไปจากแนวคิดของผู้เขียนทฤษฎีดังกล่าว

ข้อกล่าวหาที่ว่าคนพิการเป็นภาระของสังคมนั้น โดยความเป็นจริงคนที่มียาร่างกายสมบูรณ์ก็เป็นภาระของสังคมเช่นกัน เพราะคดีอาญาซึ่งเกิดโดยคนพิการมีน้อยกว่าที่เกิดขึ้นโดยบุคคลซึ่งมียาร่างกายสมบูรณ์ แต่มีตัวอย่างคนพิการมากมายที่ช่วยเหลือสังคม เช่น เมื่อเกิดน้ำท่วมในเดือนตุลาคม 2553 มี "กลุ่มอาสาสมัครคนพิการช่วยเหลือผู้ประสบภัย" ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นผู้พิการที่มีความรู้ด้านต่างๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้นักกีฬาพิการไทยหลายคนทำชื่อเสียงให้ประเทศไทย นายณรงค์ ปฏิบัติสกรกิจ ผู้พิการซึ่งเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภา ปี 2539-2543 ได้รับคัดเลือกเป็นคนพิการดีเด่น จากคณะกรรมการจัดงานปีคนพิการสากลแห่งชาติ ปี 2524 และได้รับเลือกเป็นบุคคลสำคัญในหลายๆ ด้านทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมากมาย ซึ่งไม่อาจกล่าวได้ทั้งหมดในที่นี้⁶¹ หรือในต่างประเทศก็ยังมีตัวอย่างคนพิการที่ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี เช่น แฟรงคลิน ดี รูสเวลต์ ประธานาธิบดี คนที่ 32 แห่งสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

การทำแท้งด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กที่เกิดมาอาจพิการนั้นจึงไม่อาจรับฟังได้ เพราะบุคคลสำคัญของประเทศ หรือของโลก อาจมาจากทารกผู้พิการซึ่งอยู่ในครรภ์นั้นก็ได้ และแม้จะพิการแต่เขาก็อาจเป็นผู้ช่วยเหลือประเทศชาติหรือผู้อื่นในภายหน้าได้ ความพิการจึงไม่เป็นเหตุผลว่าเขาไม่มีสิทธิเกิดมาเพื่อสร้างคุณประโยชน์ประจักษ์แก่สังคมของเขา และโดยความเป็นจริงแล้ว คนพิการเกิดมาเพื่อให้คนที่มียาร่างกายสมบูรณ์มีโอกาสได้ประจักษ์คุณประโยชน์สร้างคุณประโยชน์ด้วยการช่วยเหลือผู้อื่น ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ บันทึกลงไว้ว่า “พวกสาวกของพระเยซูได้ทูลถามพระองค์ว่า “พระอาจารย์เจ้าข้า ใครได้ทำผิดบาป ชายคนนั้นหรือบิดามารดาของเขา เขาจึงเกิดมาตามอด” พระเยซูตรัสตอบว่า “มิใช่ว่าชายคนนั้น หรือบิดามารดาของเขาได้ทำบาป แต่เขาเกิดมาตามอดเพื่อให้พระราชกิจของพระเจ้าปรากฏในตัวเขา”⁶² ด้วยเหตุนี้ คนพิการจึงไม่ใช่ภาระของสังคม แต่คือผู้นำโชค นำบุญคุณมาสู่ญาติพี่น้องและสังคมนั้นๆ หากคนในสังคมมีแต่คนแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ ปราศจากคนพิการ มนุษย์ทั้งหลายที่เกิดมาจะสร้างบุญคุณด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างไร การที่แพทย์ยืนยันว่าเด็กที่เกิดมาย่อมมีสภาพพิการนั้น จึงควรต้องให้การดูแลรักษาตามอัธยาศัย หาใช้การรักษาด้วยการฆ่าไม่

สำหรับการที่พ่อแม่ไม่ปรารถนาจะมีบุตรและพยายามคุมกำเนิดแต่ล้มเหลว นั้น มีผู้กล่าวว่า เจ้าของบ้านย่อมมีสิทธิที่จะขับไล่ผู้บุกรุกออกจากบ้านของตนได้ เหยือกก็ย่อมมีสิทธิที่จะขับไล่ทารกออกไปจากครรภ์ของตนนั้น โดยให้เหตุผลเป็นเรื่องเปรียบเทียบว่า “สมมติว่า วัน

⁶¹ดูรายละเอียดได้จากข้อมูลของมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย, นายณรงค์ ปฏิบัติสกรกิจ ใน <http://www.tddf.or.th/tddf/about/narong.php>, (last visited 15 December 2010).

⁶²สมาคัมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 158.

หนึ่งเรานอนอยู่ตอนกลางคืนแล้วเปิดหน้าต่างหนึ่งทิ้งไว้ พอตอนดึกเราลงมาที่ห้องนั้นเพื่อทำธุระบางอย่าง ก็พบว่ามีคนๆหนึ่งปีนเข้ามานอนอยู่ในห้องนั้น ช่วงนั้นเป็นฤดูหนาว หิมะตก ปัญหาก็คือเราไม่ต้องการให้คนๆ นั้นเข้ามาอยู่ในบ้านของเรา โดยเราไม่ได้เชิญเข้ามา คำถามก็คือ เวลาที่เจ้าของบ้านไล่คนนั้นออกจากบ้านโดยบอกว่า คุณไม่มีสิทธิอยู่ในบ้านฉัน แล้วคนๆ นั้นก็แย้งว่า คุณไม่มีสิทธิไล่ผม เพราะถ้าออกไปข้างนอกผมจะตาย เพราะฉะนั้นผมมีสิทธิอันหนึ่งคือ สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ของผม จากตัวอย่างนี้เห็นได้ว่า โดยสามัญสำนึกของคนทั่วไป เราคิดว่าเจ้าของบ้านมีสิทธิเต็มที่ ถึงแม้คนซึ่งเข้ามาอยู่อาศัยจะอ้างสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ เรายอมรับว่าเขามีสิทธิอันนั้น แต่ถ้าเอาสิทธิของเจ้าของบ้านกับสิทธิของคนซึ่งเข้ามาอยู่อาศัยเทียบกันแล้ว เราต้องยอมรับว่าคนที่เข้าเจ้าของบ้านมีสิทธิมากกว่า ถ้าหากว่าเราต้องการจะให้เจ้าของบ้านช่วยชีวิตคนๆ นั้น เราต้องใช้วิธีอ่อนวอนด้วยวิธีจูงใจ แต่ไม่ใช่ด้วยวิธีกำหนดเป็นกฎหมายว่า ในกรณีเช่นนี้ไม่ว่าเจ้าของบ้านจะเต็มใจหรือไม่เต็มใจก็ต้องให้คนๆ นั้นอยู่”⁶³

ด้วยความเคารพต่อความคิดเห็นดังกล่าว สำหรับผู้เขียนมีความเห็นว่า เรื่องเปรียบเทียบข้างต้นนั้นไม่อาจนำมาใช้เปรียบเทียบกับการทำแท้งได้ โดยการเปรียบเทียบว่า “ทารกในครรภ์คือคนที่ปีนเข้ามานอนในห้องหรือบุกรุกเข้ามาอยู่ในครรภ์ ดังนั้นมารดาหรือเจ้าของบ้านจึงมีสิทธิขับไล่ทารกนั้นออกไปจากบ้านหรือจากครรภ์ด้วยการทำแท้ง แม้ทารกออกไปแล้วต้องตายก็ไม่มีสิทธิอ้างสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่” ทั้งนี้เพราะทารกในครรภ์มิใช่คนแปลกหน้าซึ่งปีนหน้าต่างเข้ามาอยู่ในบ้านของเจ้าของบ้านเอง หากแต่เป็นบุตรที่เกิดในบ้านนั้น จากการกระทำของผู้เป็นบิดาและมารดาทำให้เขาเกิดขึ้นมา

การขับไล่คนแปลกหน้าที่ปีนหน้าต่างเข้ามาอาศัยในบ้านเพื่อหนีความหนาวตาย ให้ออกไปหนาวตายนอกบ้าน ด้วยการอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของบ้านนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 374 บัญญัติว่า “ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” กรณีตามอุทธรณ์เปรียบเทียบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเจ้าของบ้านต้องช่วยเหลือผู้บุกรุกซึ่งปีนหน้าต่างเข้ามาในบ้านเพื่อหนีความหนาวที่ทำให้ถึงตายได้

⁶³ กฤตยา อาชวนิจกุล และนภาพร หะวานนท์, “ทิศทางใหม่ของการวางแผนครอบครัวและเพศศึกษา,” ใน รายงานจากการถอดเทปการสัมมนาทางวิชาการเรื่องทิศทางใหม่ของการวางแผนครอบครัวและเพศศึกษา บรรณาธิการโดย กฤตยา อาชวนิจกุล และนภาพร หะวานนท์, หน้า 11 เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการประชุมระดับชาติเรื่อง การตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์: ประเด็นท้าทายการให้บริการทางด้านสาธารณสุขของรัฐ จัดโดย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, โรงแรมปรีณซ์พาเลศ กรุงเทพมหานคร, 7 ธันวาคม 2537.

นั้น เนื่องจากเป็นกรณีที่เขาคงอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต หากไล่เขาออกไป เขาจะต้องหนาวตาย และเจ้าของบ้านอาจช่วยเขาได้โดยไม่ต้องกลัวอันตรายแก่ตนหรือผู้อื่น หากไม่ช่วยตามความจำเป็น ยังมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญาไทย ทั้งๆ ที่คนที่ป็นหน้าต่างเข้ามานั้นเป็นคนแปลกหน้าหรือเป็นผู้บุกรุก และในขณะเดียวกัน คนแปลกหน้านั้นก็ไม่ต้องรับโทษในความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายอาญา เพราะถือเป็นการกระทำผิดด้วยความจำเป็น เพื่อให้ตนเองพ้นจากภยันตรายที่ใกล้จะถึง และไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีอื่นใดได้ เมื่อภยันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของตน ตามมาตรา 67 (2) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งในด้านศีลธรรม การขับไล่บุคคลนั้นออกไปหนาวตายอยู่นอกบ้าน โดยอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของบ้าน มโนธรรมของผู้รู้ดีชั่วทั่วไปย่อมรู้ดีว่าเป็นสิ่งผิด ไร้ศีลธรรม นอกจากนี้ตาม พระคริสตธรรมคัมภีร์ยังกล่าวไว้ว่า “ผู้ใดรู้ว่าอะไรเป็นความดีและไม่ได้กระทำ คนนั้นจึงมีบาป”⁶⁴ (ยาโกโบ 4: 17)

อนึ่ง หากพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่งว่า บุคคลผู้นั้นคือบุตรของเจ้าของบ้านที่เกิดในบ้านนั้น บุคคลนั้นย่อมหาใช่ผู้บุกรุกไม่ การที่บิดาหรือมารดาขับไล่บุตรของตนให้ออกไปหาความตายนอกบ้าน โดยอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของบ้าน จึงมีอาจกล่าวได้ว่าเป็นการใช้สิทธิโดยชอบธรรม แต่เป็นการกระทำให้บุตรตายโดยเจตนาอย่างเห็นผล และหากบุคคลนั้นอายุยังไม่เกินเก้าปี ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุตรของตนหรือไม่ การทอดทิ้งเพื่อให้เด็กนั้นพ้นไปเสียจากตน โดยประการที่ทำให้เด็กนั้นปราศจากผู้ดูแล ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 306 บัญญัติว่า ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้ยังไม่ถึงขั้นทำให้เด็กนั้นถึงแก่ความตายก็ตาม กฎหมายยังบัญญัติว่าเป็นความผิดและมีโทษตามกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่า ยิ่งบุคคลนั้นมีอายุน้อยเท่าใด พึ่งตนเองไม่ได้มากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นความผิดมากเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาว่าบุคคลนั้นมีใช่ผู้บุกรุกหากแต่เป็นบุตร การขับไล่บุตรซึ่งเป็นเพียงทารกในครรภ์ให้ออกไปตาย จึงเป็นการกระทำที่มีอาจอ้างเหตุผลใดมาสนับสนุนได้ว่าถูกต้องหรือมีสิทธิโดยชอบธรรม

สำหรับพระศาสนาจักรคาทอลิกเห็นว่าพ่อแม่หรือใครก็ตามไม่มีสิทธิที่จะทำแท้งเพื่อกำจัดทารกในครรภ์ออกไปเสียในฐานะเป็นผู้บุกรุก เพราะในกรณีของความผิดพลาดในการคุมกำเนิดของหนุ่มสาวหรือพ่อแม่ ความผิดเป็นของผู้ใหญ่ไม่ใช่ของทารกในครรภ์ จะเรียกทารกในครรภ์ว่าเป็นผู้บุกรุกไม่ได้

3. การทำแท้งด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

หลายคนสนับสนุนให้เพิ่มข้อยกเว้นในกฎหมาย หรืออนุญาตให้มีการทำแท้งได้จากเหตุผลความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เพราะเด็กที่เกิดมาจะกลายเป็นปัญหาของสังคม และเป็นภาระแก่พ่อแม่ที่ยากจน แต่สภาพระสังฆราชคาทอลิกฯ เห็นว่าการอนุญาตให้ทำแท้งได้ไม่ใช่การแก้ปัญหา

⁶⁴ สมาคมพระคริสตธรรมไทย, เรื่องเดิม, หน้า 364.

เหล่านี้ หากแต่ต้องแก้ปัญหาด้วยการส่งเสริมชีวิตครอบครัว ให้มีการวางแผนครอบครัวในแนวทาง ที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมอาชีพและการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการเฉลี่ยรายได้ของประชากร เป็นต้น

การฆ่าทารกในครรภ์ด้วยการทำแท้ง จากผลการวิจัยหลายฉบับพบว่า หญิงที่แต่งงาน แล้วส่วนใหญ่ทำแท้งเนื่องมาจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก เพราะความยากจน มี บุตรหลายคนแล้ว หรือฝ่ายชายไม่รับผิดชอบ ยังไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ หรือต้องถูกไล่ออกจากงาน ด้วยเหตุ การตั้งครรภ์ จึงไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรที่จะเกิดมา เป็นต้น

ในเรื่องนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับกรกระทำผิดอื่นเช่นการลักทรัพย์เพราะ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ไม่มีผู้ใดปฏิเสธว่า การลักทรัพย์เป็นความผิด และเป็นบาป แม้ผู้กระทำมี ความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่น่าเห็นใจเพียงใด การกระทำนั้นก็ยังคงเป็นความผิดตามกฎหมาย และ ในทางศีลธรรมและศาสนาของทุกศาสนาก็ยังคงเป็นความผิดบาป หากมีการออกกฎหมายยกเว้น โทษตามกฎหมายอาญา ให้แก่ผู้ที่ลักทรัพย์เพราะมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายเช่นนี้ควร ได้รับการสนับสนุนหรือไม่

ถ้าการลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ซึ่งมิได้ทำให้มีผู้ใดถึงแก่ความ ตาย และกระทำเพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ยังไม่ควรได้รับการสนับสนุนให้ทำได้ การออก กฎหมายยกเว้นให้มีการฆ่ามนุษย์ได้เพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจ จึงไม่ควรได้รับการสนับสนุน เช่นเดียวกัน

หากเห็นว่าความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เป็นเหตุผลที่ยอมให้ฆ่าทารกซึ่งอยู่ในครรภ์ได้ เพราะทารกในครรภ์ยังไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมายไทย ทั้งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าทารกนั้น เป็นสิ่งมีชีวิต และโดยความจริงแล้วทารกนั้นเป็นมนุษย์หาใช่เพียงสิ่งมีชีวิต การยอมให้มีการทำลาย ชีวิตได้ด้วยเหตุผลความจำเป็นทางเศรษฐกิจเช่นนี้ คงต้องยอมออกกฎหมายยกเว้นโทษลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ เพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจได้ด้วยเช่นเดียวกัน เพราะ การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ที่ไม่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายนั่นไม่ได้มี การทำลายแม้แต่ชีวิต แต่เหตุที่ไม่มีผู้ใดสนับสนุนให้ออกกฎหมายยกเว้นความผิดเช่นนี้ เพราะถ้า ยอมให้มีการ ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ได้เนื่องจากผู้กระทำมีความ จำเป็นทางเศรษฐกิจนั้น ย่อมมีผลทำให้สังคมต้องแบกรับภาระทางด้านเศรษฐกิจ ความยากจน ความไม่มีจะกินของผู้กระทำ จึงทำให้ความสะดวกสบายที่สังคมมีอยู่ลดน้อยลง เนื่องจากทรัพย์สิน ของตนเองอาจเหลือน้อยลงเพราะถูกขโมย ถูกชิงราว ถูกชิงทรัพย์ หรือถูกปล้น จึงไม่มีผู้ใดให้การ สนับสนุนกฎหมายเช่นนี้

การทำแท้งหรือสนับสนุนให้มีการทำแท้งโดยอ้างความจำเป็นทางเศรษฐกิจนั้น แท้จริงแล้วจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความสะดวกสบายของตนเอง ที่ไม่ต้องการรับภาระซึ่งจะ ตามมาเพิ่มมากขึ้น และสังคมที่เห็นดีเห็นชอบให้ทำได้ก็เพราะไม่ต้องการช่วยแบกรับภาระ ด้วย

เกรงว่าจะเป็นภาระให้สังคม ทำให้ความสะดวกสบายที่มีอยู่ของตนลดน้อยลง ซึ่งก็ความเห็นแก่ตัวหรือเห็นแก่ประโยชน์ทางด้านความสะดวกสบายทางเศรษฐกิจ ทางทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุ ไม่ต้องการเสียสละ และไม่ต้องการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นนั่นเอง ซึ่งถ้าหากสังคมมีแต่คนร่ำรวยปราศจากคนยากจน มนุษย์ก็คงไม่มีโอกาสสร้างบุญกุศลด้วยการทำทานอีกต่อไป

การทำแท้งจึงไม่ใช่การแก้ปัญหาคือถูกต้องของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และการอนุญาตให้ทำแท้งได้โดยเหตุจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนดก็ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาคือการทำแท้งที่ถูกต้อง การแก้ไขปัญหาคือควรพิจารณาแสวงหาแนวทางหรือมาตรการอื่นในการช่วยเหลือหญิงที่ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่นการกำหนดโทษทางอาญาแก่นายจ้างที่เลิกจ้างเพราะเหตุหญิงมีครรภ์ และมาตรการอื่นๆ รวมทั้งมาตรการให้ความช่วยเหลือหญิงยากจนที่ตั้งครรภ์ เป็นต้น

บทสรุป

การอนุญาตให้ทำแท้งได้ตามกฎหมายแม้เป็นการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่มีทางที่จะชอบด้วยศีลธรรมตามคำสอนของศาสนาคริสต์ได้ ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาตซึ่งมีอยู่แล้วในข้อยกเว้นของประมวลกฎหมายอาญามาตรา 305 หรือซึ่งจะบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นในอนาคต ก็เพียงแต่ทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย แต่ไม่สามารถลบล้างความผิดบาปที่เกิดขึ้นจากการกระทำแท้งได้ เพราะการกระทำใดที่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่หมายความว่าสิ่งนั้นต้องชอบด้วยศีลธรรมเสมอไป ดังเช่นการฆ่าตัวตาย ตามกฎหมายไทยไม่ถือเป็นความผิด การฆ่าตัวตายจึงกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่สามารถลบล้างความผิดบาปอันเกิดจากการฆ่าตัวตายได้ฉันใด การฆ่าผู้อื่นแม้เป็นเพียงทารกที่อยู่ในครรภ์ซึ่งยังไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย และแม้จะได้บัญญัติให้การฆ่านั้นเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ไม่สามารถลบล้างความผิดบาปอันเกิดจากการฆ่าผู้อื่นได้ฉันนั้น

การที่มีผู้เสนอให้ออกกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้โดยถูกกฎหมาย แม้จะเล็งไปว่าไม่ใช่การทำแท้งเสรี แต่เป็นการขยายข้อยกเว้นให้ทำแท้งได้ เพื่อให้หญิงซึ่งอย่างไรก็ดีตัดสินใจทำแท้งอยู่แล้วได้ทำแท้งกับแพทย์ที่มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ และจะได้ไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตของหญิงนั้น สภาพระสังฆราชคาทอลิกฯ ให้ความเห็นว่า การออกกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งเสรีได้ในหลายประเทศ ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการทำแท้งเถื่อนเลย เช่น สถิติของประเทศอังกฤษระหว่างปี ค.ศ. 1968-1973 จำนวนผู้ทำแท้งเพิ่มขึ้นถึงเจ็ดร้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ และการทำแท้งกับหมอเถื่อนก็ยังมิอยู่และเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากหญิงต้องการปกปิดเพราะความอายและกลัวเสียชื่อเสียง นอกจากนี้เด็กที่เกิดนอกสมรสก็เพิ่มขึ้น และความเสื่อมเสียศีลธรรมทางเพศก็ถูกถือว่าเป็นผลของการแก้กฎหมายในเรื่องอนุญาตทำแท้งโดยเสรีด้วย

การตัดสินใจของผู้อื่นไม่ให้โอกาสมีชีวิตด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจก็ดี เหตุผลที่ว่าเขาอาจเป็นคนพิการหรือติดโรคร้ายแรงก็ดี เพื่อสังคมจะมีแต่บุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและทางเศรษฐกิจ

แล้ว สังคมภายนอกเป็นสังคมที่ปราศจากผู้เสียสละ ไม่รู้จักการให้ ไม่รู้จักการแบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่น เพราะเริ่มต้นจากความเห็นแก่ตัว ตั้งแต่ผู้เป็นมารดาซึ่งไม่ยอมเสียสละความสุขส่วนตัว ไม่ยอมรับความทุกข์ยากลำบากที่จะตามมาแม้แต่เพื่อบุตรที่อยู่ในครรภ์ของตนเอง และตัดสินใจฆ่าทำลายเสีย เช่นนี้การเสียสละเพื่อผู้อื่นคงเกิดขึ้นได้ยาก

การอนุญาตให้ทำแท้งได้ก็ดี หรือการยกเว้นกฎหมายอาญาในความผิดฐานทำแท้ง ให้สามารถทำแท้งได้ด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้ก็ดี เมื่อกาลเวลาผ่านไป กฎหมายก็อาจจะพัฒนาให้เพิ่มหรือขยายข้อยกเว้นมากขึ้นไปอีก โดยอาจกล่าวได้ว่าขณะนี้สถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป แต่สาเหตุแท้จริงมาจากความไม่รู้จักพอของมนุษย์ การไม่ต้องการสูญเสียความสะดวกสบายที่ตนเคยมีอยู่ ไม่ต้องการให้มีมนุษย์เพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นภาระของตน แย่งกิน แย่งใช้ แย่งงาน ดังเช่นในประเทศจีน ณ ปัจจุบัน ได้ออกกฎหมายว่าหากผู้ใดมีบุตรคนที่สอง แล้วไม่ทำแท้ง ปล่อยให้บุตรนั้นเกิดมาต้องถูกปรับ เพราะรัฐบาลต้องการควบคุมจำนวนประชากร ไม่ต้องการให้แต่ละครอบครัวมีบุตรมากกว่าหนึ่งคน ในปัจจุบันประเทศจีนจึงมีอัตราประชากรหญิงทำแท้งเฉลี่ยปีละ 13 ล้านคน⁶⁵ และต่อไปอีกหน่อยหนึ่ง กฎหมายอาจพัฒนาไปจนถึงขั้นที่ยอมให้กำจัดหรือฆ่าบุคคลที่ไร้ประโยชน์ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นภาระของสังคม เช่น คนพิการ คนป่วยซึ่งเป็นโรคติดต่อร้ายแรง คนแก่ชราซึ่งเป็นโรคสมองเสื่อม หรือป่วยเป็นโรคบางชนิดซึ่งทำให้ปราศจากสติสัมปชัญญะได้ด้วย เป็นต้น

การแก้ไขปัญหการทำแท้งด้วยการเพิ่มข้อยกเว้นในประมวลกฎหมายอาญาก็ดี หรือการออกกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งโดยมีเหตุจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนดได้ก็ดี จึงไม่ใช่แนวทางอันเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ไม่ว่าจะอ้างอิงเหตุผลใดก็ไม่อาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ได้กระทำความผิดบาปคือการทำแท้งนั้นได้

⁶⁵ giggog, อัง แฉหญิงจีนแห่ทำแท้งเฉลี่ยปีละมากกว่า 13 ล้านคน, ใน giggog,

<http://news.gig-gog.com./267774>, (last visited 21 February 2011).